Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган | № 103 (7. 492) | 1991 йил 31 май, жума | Нархи 8 тийин.

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Тошкентда сил ва бошқа ўпка касалликларини даволашнинг долзарб масалаларига бағишланган анжуман ўз ишини тугатди. Унда мамлакатимиздаги 13 илмий марказ — Москва, Ленинград, Киев, бошқа шаҳарларнинг мутахассислари иштирок этдилар.

● Наманганда кейинги икки кунда қуйган жала оқибатида 22 минг гектардан кўпроқ ердаги экинлар шикастланди.

● Андижон вилоят «Коммунист» рўзномасининг 70 йиллиги тантанали нишонланди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

● М. С. Горбачевнинг Қозоғистонга уч кунлик сафари ниҳоясига етди.

● Литва-Белоруссия чегарасида яна можаролар бўлиб ўтди. Бир гуруҳ қуролли шахслар божхона ва чегара-текширув постига ҳужум қилди.

● Кеча Москва—Боку йўловчи поездида юз берган портлаш натижасида ҳалок бўлган ва жароҳатланганлар бор.

ХОРИЖДА

● СССР Хавфсизлик кенгашининг аъзоси Е. М. Примаков ва СССР Бош вазирининг биринчи ўринбосари В. И. Шчербаков АҚШ расмий доираларини Совет ҳукуматининг янги режалари билан таништирди. Ушбу дастурда бозорга ўтиш учун нарх-наволар эркинлигини таъминлаш, давлат мулкини хусусийлаштириш каби туб иқтисодий ўзгартишлар кўзда тутилади.

● Франция ер ости ядро синовини ўтказди.

● Болгарияда 1 июндан бошлаб нарх-наволар яна ошади. Жумладан, бензин нархи уч баравардан кўпроққа қимматлашади.

Уй - жой қурилиши ва тақсимоти «Оқшом» назоратида

Имконият ва талаб

⊙ Уй-жой тақсимотида ижтимоий адолат принципларига риоя этилишини таъминлаш ҳамда Ўзбекистон ССР Президентининг жамоат турар жой фондини сотиш ва уни фуқароларга шахсий мулк сифатида бериш ҳақидаги Фармонларини бажариш бўйича Тошкент шаҳар ижроия комитетининг уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш бошқармасида қандай ишлар амалга оширилмоқда? «Тошкент оқшоми» рўзномаси мухбирининг саволига ушбу бошқарма бошлиғи М. К. Мусаев жавоб беради.

— Марат Каримович, бугунги кунда шаҳарда уй-жой олиш учун навбатда турганлар сони қанча?

— Ўтган йилнинг 1 январигача бўлган маълумотларга кўра район Кенгашлари ижроия комитетларининг ҳисобида 20 минг 357 оила навбатда турар эди. Йил давомида ушбу ҳисобдан 1001 оила турли сабабларга кўра чиқиб кетган бўлсада, маҳаллий истиқомат жойларда уй-жой олиш учун навбатга ёзилганлар сони яна 2 минг кишига ортди. Шунингдек иш жойларидан навбатга ёзилганлар рўйхати ҳам кўпайди. Бугунги кунда бу рақам 40 минг кишидан ортиқроқни ташкил этади. Биргина ўтган йили шаҳримизда умумий ҳисобда 14 минг 135 оила уй-жой билан таъминланди.

— Иш жойларида навбатга турганлар сонининг ортиб бораётганлигига сабаб нима?

— Бунинг асосий сабабини корхоналарда хўжалик ҳисобидаги турар жой биноларн қурилишининг йил сайин камайиб бораётганлигидан қидирмоқ керак. Албатта бунинг учун маълум корхоналарни айблаш ўринли бўлмас. Чунки ҳозирги замон шароитида у жойларда қурилиш учун материаллар етарли эмаслиги ҳам хўжаликларнинг шаштини қайтармоқда. Ахир ўзингиз ўйлаб кўринг, корхоналар ишлаб чиқариш масалаларини зўр-базўр ҳал этиб турган бир даврда устига-устак уй-жой қурилиши муаммоси билан шуғулланишнинг ўзи бўладими? Очиғини айтганда, «Главташкентстрой»нинг имкониятлари ҳам тобора чекланиб боряпти.

— Кам таъминланган оилалар, жумладан, истиқомат жойлари ҳар бир кишига 5 ва 2 квадрат метрдан кам бўлган хонадонларни уй-жой билан таъминлаш ишлари қандай боряпти?

— Биз бу борада ҳам ижтимоий адолат принципларига тўла риоя қилиб, уларни биринчи навбатда уй-жой билан таъминлашга ҳаракат қиляпмиз. Бахтга қарши имкониятга нисбатан бизда талаблар кўп бўлмоқда. Шунинг учун ҳам бу иш аста-секинлик билан амалга ошмоқда. Турар жой биноларини ўз вақтида топширилмаётганлиги ҳам ишнинг белига тепмоқда. Шунинг учун ҳам биз ўтган 1985—1990 йиллар мобайнида кам таъминланган оилалардан фақат 1789 кишигагина уй-жой бера олдик, холос. Ҳозир бизда шундай оилалардан 69 таси ҳисобда турибди. Уларга бу йил уй-жой ажтарилганлиги ҳақида қарор мавжуд.

Шу ўринда яна бир масалага эътиборни қаратиш лозим бўлади. Ҳар йили бизда оилалар сони кўпайиб бормоқда. Табиийки бу ҳисобга янги турмуш қурган оилалар киради. Шу нуқтаи назардан қараганда, улар олдин истиқомат қилаётган турар жой майдонлари йил ўтиб кўпсонли оила учун кичик бўлиб қоляпти.

Олдинлари биз оиланинг ҳар бир аъзосига тақсимланганда 5 квадрат метрдан тўғри келадиган хонадонлардан олдин ундан кичик бўлган майдондаги айтайлик, 2 квадрат метр ҳисобига яшаётган оилаларни тезроқ уй-жой билан таъминлашга ҳаракат қилардик. Ҳозир бу тартиб ўзгарди. Жон бошига қанча квадрат метр тўғри келишидан қатъи назар кам таъминланган оилалар барибир навбати билан уй-жой олиш ҳуқуқига эга бўлаверади.

— Маҳаллий Кенгашларга бир йилда қанча турар жой ажратилади? Шунингдек, бу йил қанча киши турар жой шароитини яхшилайди?

1987 йилнинг 1 январига қадар навбатда турган 2 минг 91 оила биринчилар қаторида турар жой билан таъминланади. Ҳаммаси бўлиб шаҳар бўйича ўрта ҳисобда 5 мингга яқин хонадон бунёд этилмоқда. Шу ҳисобдан 45 фоизи маҳаллий Кенгашларга ажратилади. Шунинг учун ҳам шахсий уй-жой қурилишини кенг миқёсда олиб бормоқ лозим. Бундай иморатларга талабгорлар жуда кўп. Лекин улар материал етишмаслиги олдида қийинчиликларга учрашмоқда.

Ҳозир биз яна пойдевори эндигина қад кўтараётган уй-жойларга ордерлар тарқатишни тажриба қилиб кўряпмиз. Хуллас, умумий мақсадимиз навбатда турганлар эхтиёжини тезроқ қондиришдан иборат.

— Илгарилари бизда 1, 2, 3, 4 хонали хонадонлар кўплаб бунёд этиларди. Кейинги вақтда уларнинг сони кескин камайиб кетди. 3, 4, 5 хонали хонадонлар қурилиши авж олди. Бунинг сабаби нимада?

— Албатта, ўзбек оилаларининг сони йил сайин ортиб бориши инобатга олинаётган бўлса, ажаб эмас. Лекин ўша юқорида сиз айтган кичик ҳажмдаги хонадонлар бунёд этилаётган уйлар ҳам онда-сонда бўлсада учраб туради. Бироқ бизда бир нарса — аҳолининг қайси ҳудудда серқатламлилиги ҳисобга олинмаяпти. Масалан, ҳозир Қўйлиқда кўплаб олти хонали хонадонлар бунёд этилмоқда. Бундай хонадонларга талаб эса асосан Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида катта. «Главташкентстрой» мана шу масалага ҳам эътиборни қаратса ёмон бўлмасди.

— Бу йил қанча оила уй-жой билан таъминланиши режалаштирилмоқда?

— Умуман 6 минг оила бу йил бошпана олади. Албатта улар орасида Улуғ Ватан уруши ногиронлари, хизмат вазифасини ўташ чоғида вафот этган ҳарбийларнинг оилалари, байналмилалчи-жангчиларнинг 49 оиласи ва бошқа бир қатор уй-жой олиш имтиёзларига эга бўлганлар бор.

Суҳбатни
Абдулла БЎРИЕВ
ёзиб олди.

Ўн уч йилдан кейинги қувонч

МАНА, Тошкент агрегат заводида электромонтёр бўлиб ишлаётганимга ҳам 20 йил бўлибди. Шу йиллар мобайнида ҳар хил қийинчиликларга қарамасдан жамоамиз ҳамда мен кунлик ва ойлик режаларимизни ҳамма вақт бажариб келамиз.

Лекин шуни ҳам айтиб ўтишим керакки, корхонадаги 20 йиллик иш фаолиятимдан 13 йили уй кутиш билан ўтибди. Бу озми ёки кўп? Кўп албатта. Шу савдо фақат менинг оиламга тушган эмас. Бундай оилалар корхонада, қолаверса шаҳримизда ҳам минглаб топилади. Бунга сабаб кейинги йилларда уй-жой қурилишининг ўз вақтида топширилмаётганлигидадир. Бунинг натижасида бизнинг корхона ўтган йили 1986 йил ҳисобига уй олди. Яъни, корхоналар шаҳарда уй-жой қурилишига ўз улушини қўшади-ю, бу маблағлар бинокорлар томонидан ўз вақтида ўзлаштирилмайди.

Бироқ мен барибир хурсандман. Чунки, яқинда корхона томонидан 4 кишилик оиламизга уч хонали уй ажратилди. Илгари яшаган хонадонимиз жуда тор бўлиб, биз учун ноқулай эди.

Яқинда оиламиз билан янги уйга кўчиб ўтдик. Хоналардаги қулайликларга кўнглим тўлди. Бу ерда ҳамма нарса муҳайё. Ошхона, ювиниш хоналари кенг ҳамда жой-жойида жойлашган. Кенг хоналарнинг паркетли поллари ярқираб тургани айниқса рафиқамга жуда ёқди. Бизга шундай уйни кечикиб бўлса ҳам қуриб берган бинокорларимизга ҳар қанча раҳмат айтсак арзийди, албатта.

Рустам БЕЛЯЛОВ,
Тошкент агрегат заводининг ишчиси.

Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатида

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» РЎЗНОМАЛАРИ ЧИҚА БОШЛАГАНЛИГИНИНГ 25 ЙИЛЛИГИ ТЎҒРИСИДА

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раёсати 1991 йил 1 июлда «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари биринчи сони чиққан кунга 25 йил тўлиши муносабати билан маданият, фан, таълим, ахборот, ошкоралик ва ташқи алоқалар бўйича доимий комиссиянинг «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномаларига асос солинган куннинг 25 йиллигига тайёргарлик кўриш ва бу сана билан боғлиқ тадбирлар ўтказиш тўғрисидаги таклифларини қабул қилди.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари биринчи сони чиққан куннинг 25 йиллигига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш юзасидан ташкилий комитет тузилди.

«Совпластитал» қўшма корхонасига, чинни заводи, «Орзу» бирлашмасига «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномалари 25 йиллиги рамзий белгиларидан фойдаланган ҳолда маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил этиш тавсия қилинди.

⊙ Мана мактабларда охирги қўнғироқ чалиниб, ҳар йилгидек болажонларимизнинг ёзги таътил онлари ҳам яқинлашмоқда. Куни кеча Тошкент шаҳар ижроия қўмитасида болаларнинг ёзги дам олишларини ташкил этиш шаҳар комиссиясининг район ижроия қўмиталари, касаба уюшмаларининг шаҳар ва вилоят қўмиталари иштирокида кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда асосан болаларнинг ёзги дам олиш ишларини кўнгилли ўтказиш масалалари ҳақида гап борди.

УМУМАН олганда, таътилга катта тайёргарлик ишлари олиб борилди. Қурувчилар кашшофлар оромгоҳларининг таъмирини тугатишяпти, умумий овқатланиш ва савдо, халқ таълими, транспорт ва соғлиқни сақлаш бошқармалари қўлларидан келган барча ишларни амалга оширишга ҳаракат қилсаларда, бироқ нарх-навонинг ошиши ўзининг салбий таъсирини кўрсатмоқда. Чунончи, шаҳардан ташқаридаги оромгоҳлар йўлланмаларининг нархи ҳатто 420 сўмгача кўтарилиб кетди. Тўғри, унинг 189 сўмини касаба уюшмалари кўтаради, бироқ қолганиничи? Ахир ҳозирги нарх-наво ошган пайтда қайси ота-она ўз фарзандини шундай шароитларда оромгоҳга юбора олади? Шу ўринда корхоналарнинг имкониятлари анча каттага ўхшаса-да, бироқ уларнинг барчаси ҳам ўз ҳамёнидан қўшимча маблағ ажратишга қодир деб бўлмайди. Бундан ташқари кўпгина корхона ва ташкилотларнинг касаба уюшмалари қўмиталари умумий овқатланиш бошқармаларининг оромгоҳларни ошпазлар билан таъминлаш ҳақидаги шартларини номақбул деб ҳисобламоқдалар. Хуллас, бу борада болаларнинг ёзги дам олишларини ташкил этиш шаҳар комиссиясининг анча тер тўкишига тўғри келади.

Биз ёзги дам олиш мавсумига тайёргарлик юзасидан баъзи бир саволлар билан Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси халқ таълими бош бошқармасининг бошлиғи Ҳамидулла Қаюмович Йўлдошевга мурожаат қилдик.

— Ҳамидулла Қаюмович, наҳотки аҳвол шунчалик мураккаб бўлса?

— Ҳар ҳолда жуда ташвишланарли эмас. Таъкидлаб ўтиш жоиз, шаҳарларда жойлашган оромгоҳларда йўлланма нархлари ўтган йилгидаги каби 7 сўмлигича қолди. Чунки бизнинг жумҳуриятимиз ушбу мақсадлар учун 62 миллион сўм ажратди. Оромгоҳларга борадиган талаба-шифокорлар учун катта ғамхўрлик амалга оширилди. Уларга энди 250 сўмдан тўланади. Ўйлаймизки оромгоҳ мураббийлари ва ошпазларига ҳақ тўлаш масаласи ҳам ижобий ҳал этилади. Ҳар ҳолда иқтисодиётимизнинг оғир аҳволи болажонларимизнинг мароқли дам олишига тўғаноқ бўлмаслиги учун қўлимиздан келган барча имкониятларни ишга соламиз.

Ёз—ўтсин соз

Оромгоҳлар таътилга шайми?

КАШШОФ ЁЗИ-91

Бу йил шаҳардан ташқарида жойлашган 69 оромгоҳда 90660, шаҳарлардаги 92 оромгоҳда 27400, спорт-соғломлаштиришга йўналтирилган оромгоҳларда 8014, яшаш жойларида эса 10.160 ўқувчининг дам олишларини таъминлашни режалаштиряпмиз. Бундан ташқари табиат қўйнига экскурсия ва походларда минглаб болалар дам олишади.

Оромгоҳларда асосий эътибор ташаббус ва ижодий ривожланишга қаратилган. Экскурсия ва амалий ўйинлар кўпроқ ўрин эгаллайди. Ҳар бир оромгоҳда «Моҳир қўллар» тўгараклари фаолият кўрсатади. Ушбу тўгарак иш натижаларига кўра ёш сайёҳлар станцияси болалар техник ижодининг кўрик-танловини ўтказади. Бу йилги мавсумдан бошлаб мактабдан ташқаридаги ташкилотлар тўгаракларининг барча раҳбарлари оромгоҳларда ишлашга жалб этилади.

— Оромгоҳларда болаларнинг дам олишларини янада яхшироқ ташкил этиш юзасидан яна қандай ишлар амалга оширилади?

— Ҳа, болаларимизнинг ёзги таътиллари янада қизиқарли ва мароқли ўтиши учун оромгоҳларда ишлайдиган мураббийлар билан анча ишларни олиб боришни режалаштирганмиз. Жумладан, яқинда Н. Островский номидаги шаҳар кашшофлар саройида оромгоҳ бошлиқлари ва кашшофлар йўлбошчилари учун семинар бўлиб ўтди. Семинарда соғлиқни сақлаш, ички ишлар бошқармалари, санитария эпидемиология станцияларининг ходимлари ҳам иштирок этишди. Унда «Кашшофлар оромгоҳида жамоавий ижодий ишлар» методик тавсияномаларини ишлаб чиқдилар. Мақсадимиз, оромгоҳ ходимлари ижодий ўй ва бой фантазия билан ишласалар. Оромгоҳлар ҳаётида яна бир янгиликка қўл урдик. Энди турли ёшдаги болалардан иборат отрядлар ҳам тузилади. Унинг натижасида битта отрядда бир оила, ҳовли ва маҳалладан болалар бирга дам олишлари мумкин бўлади.

— Ҳамидулла Қаюмович, қандай муаммолар мавжуд деб ўйлайсиз?

— Авваламбор, болалар ҳордиғини ташкил этишга алоқадор барча корхона, ташкилот ва хизматлар ўз олдиларига қўйилган вазифаларни ўз вақтида адо этсалар нур устига нур бўларди. Аниқроқ қилиб айтганда, ҳар бир оромгоҳда спорт майдончалари, ёш табиатшуносларга ажратилган ерлар, техник ижодиёт устахоналарини ташкил этиш, сузиш ҳавзаси ёки жуда бўлмаганда душхоналарнинг фаолият кўрсатиши, барча оромгоҳлар ва дам олиш базаларини маҳсулотлар билан марказлашган ҳолда таъминлаш лозим. Албатта ҳамма ўқувчилар ҳам ёзда оромгоҳларда дам олмайдилар. Шуни ҳисобга олган ҳолда шаҳардаги мутасадди ўртоқлар жойларда ишларни ташкил этишга катта эътибор билан қарасалар, яъни сузиш ҳавзалари, спорт-соғломлаштириш майдончаларини ишга тушириб кўпроқ болаларни жалб этсалар, бизнинг ҳам кўнглимиз тўқ бўларди.

Қисқача қилиб айтганда, ҳаммамиз ёз мавсумининг барча ўқувчилар учун мароқли ўтишига ўз ҳиссамизни қўшсак.

Суҳбатдош Шариф ИСМОИЛОВ.

⊙ СУРАТЛАРДА: кашшофлар ёзга тараддуд лаҳзалари акс этган.

Рустам Шарипов суратлари.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК ЖУМҲУРИЯТИ УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИ КЕНГАШИНИНГ БАРЧА ВЕТЕРАНЛАРГА ВА ВЕТЕРАНЛАР ТАШКИЛОТЛАРИГА

МУРОЖААТНОМАСИ

КЎП миллатли жумҳуриятимиздаги уруш ва меҳнат ветеранлари, азиз ва муҳтарам оқсоқолларимиз!

Бизнинг муборак заминимизда, диёримизнинг кўп тармоқли хўжалигида, ҳаёт-мамотимиз негизи бўлмиш иқтисодиётимизда пахтачилик, чорвачилик, боғдорчилик, ғаллакорлик, сабзавотчилик ва полизчилик энг зарур ва энг муҳим соҳалардир.

Агар шу соҳаларда биз мўлжалдаги ҳосил ва маҳсулотни ола билсак юртимизда тўкинчилик, фаровонликни, халқимизнинг юқори турмуш даражасини таъминлаган бўламиз.

Шу олий мақсадни дилларига жо қилган деҳқонларимиз 1991 йилги қурултойларида пахта, ғалла, сабзавот, полиз, узум, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юзасидан пухта режалар асосида мажбурият қабул қилдилар.

Жумҳуриятимиз колхоз ва совхозлари, фермер хўжаликлари, жами қишлоқ аҳли чорлари, жами қишлоқ аҳли чорвалари ва қишловини кунгилдагидек ўтказдилар, кузги-қишки жами ишларни ўз вақтида бажардилар. Кўкламдаги ишлар ҳам ўз вақтида бошланди.

Бироқ ноқулай келган об-ҳаво шароитида, бир ой давомида турли воҳалар, вилоятлар, воҳияларда кутирган довул, жала, тошқинлар оқибатида экинзорларга, яйловларга, полизлар ва боғ-роғларга жуда катта зиён-заҳмат етди.

Айниқса ҚҚМССЖ, Фарғона водийси, Хоразм, Бухоро, Жиззах ва Сирдарё вилоятларида табиат офатидан зиён-заҳмат беҳисобдир. Самарқанд вилоятининг беқиёс гўзал боғлари пайҳон бўлди, экинзорлари ва полизларини сел-тошқинлар эзиб юборди, довул-бўронлар дов-дарахтларни синдириб, ниҳолларни кўпориб юборди.

Шу оғир, таҳликали кунларда Ўзбекистон раҳбарияти юртимиз бошига тушган офат оқибатларини тугатиш, деҳқонларимиз кулфатини енгиллаштириш учун барча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Лекин, ҳақиқатнинг юзига тик боқиш, ростгўйлик, чин сўзни баралла айта билиш — халқимизнинг фазилатидир. Ҳақиқат шундан иборатки, аҳвол жуда оғир. Табиат офатлари оқибатида юзага қалқиб чиққан муаммолар беҳисоб. Ҳар қачонгидай, бу гал ҳам биз, ветеранлар — элимизнинг фидойи оқсоқоллари майдонга чиқишимиз, меҳнат жабҳасининг олдинги сафларида бўлишимиз қарз ва фарздир.

Кекса, тажрибакор деҳқонлар белни маҳкам боғлаб, фақат сўзда эмас, ишда-далада, боғда, полизда, яйловда навқирон ёшлар билан ёнма-ён туриб, оғир аҳволни ўнглаб юборишда жонбозлик кўрсатишлари айни муддаодир.

Жумҳурият уруш ва меҳнат ветеранлари кенгаши ҳозирги жиддий синов кунларида, дала ва яйловларда умумхалқ ҳашари уюштиришни, зарур бўлган дақиқаларда ўзининг бошланғич ташкилотларига, ноҳия, шаҳар, вилоят бўлинмаларига, жами шўъбаларига мурожаат қилиб, барча оқсоқолларни 1991 йил ҳосилини сақлаб қолиш учун, дала, боғ ва яйловлардаги аҳволни ўнглаб олиш учун уюшиб сафарбар қилишга даъват этади.

Муҳтарам отахонлар ва онахонлар!

Бунақа мудҳиш табиий офатлар бизнинг муқаддас заминимизга биринчи марта келаётгани йўқ. Сиз, узоқ ва баракали умрингиз давомида бунақа офатларни кўп кўрдингиз ва бундай қийинчиликларни енгиб ўтишда бой тажриба орттирдингиз. Сиз деҳқончилик соҳасидаги илғор тажрибаларни, агротехника кашфиётларини ишга солиб, экинлар ривожини 15-20 кунга ва бундан ҳам кўпроқ муддатга тезлаштиришга муваффақ бўлгансиз.

Ветеран пахтакорлар, чорвадорлар, ғаллакорлар, сабзавоткорлар, боғбонлар, моҳир оқсоқол механизаторлар!

Сизнинг сўзингиз, тажрибангиз, амалий намунангиз элга, қишлоқ аҳлига ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ керак бўлиб қолди. Белни маҳкам боғлаб, далага, яйловга, шийпонларга, ёшлар ҳузурига йўл олингиз, элга, авлодларга мададкор бўлингиз!

Пиллакорларга мададкор бўлингиз, ахир пилла — далаларимиз, ҳосилимиз қалдирғочи, илк ва баракали даромад манбаи.

Эртаги сабзавотга, мевага, далаю боғ-роғларнинг маҳсулотига миллионлаб кишилар интизор. Чаққон ва чапдаст ишлайлик, бозорларимиз маҳсулотларга тўлиб кетсин, арзончилик бўлсин.

Муҳтарам қурувчи оқсоқоллар!

Табиий офатдан жароҳатланган биноларни, уй ва фермаларни тез ва соз тиклашда қишлоқ бинокорларига мададкор бўлингиз!

Хуллас, иш кўп, вақт зиқ, дам ғанимат. Дақиқалар соатларга, соатлар кунлар, ҳафталарга тенг.

Жумҳурият уруш ва меҳнат ветеранлари кенгаши мазкур мурожаатнома жами ветеранлар ташкилотларида дарҳол муҳокама этилишига, деҳқонларимизга, халқимизга маънавий жиҳатдан мададкор бўлишига қатъий ишонади.

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИ КЕНГАШИ

ЭНЕРГЕТИКЛАР МАСЛАҲАТЛАШИБ ОЛИШДИ

29 май куни Тошкентда очилган жумҳурият илмий-техника анжумани микропроцессор техникаси асосида энергетикага автоматлашган тизимларни жорий этиш муаммоларига бағишланди. Уни «Билим» жамияти иқтисодиёт ва фан-техника тарғиботи жумҳурият уйи, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Энергетика ва автоматика илмгоҳи ҳамда бутуниттифоқ энергетиклар ва электротехниклар илмий-техника жамияти жумҳурият бошқаруви ташкил этди.

Анжуманда Москва, Ленинград, Иркутск, Новосибирск шаҳарларидан келган мутахассислар, олимлар ҳам қатнашишди. Анжуман қатнашчиларининг нутқларида ишлаб чиқариш технологик жараёнларини бошқаришнинг мавжуд тизимида, электр энергиясини узатиш ва тақсимлашда камчиликлар борлиги таъкидланди. Электр тармоқлари корхоналари, электр энергетикаси ишоотлари ҳисоблаш техникаси воситалари билан ҳанузгача яхши жиҳозланмаяпти. «Диспетчер маслаҳатчиси» ишланмасига бўлган эҳтиёж кундан-кунга кўпроқ сезилмоқда.

(ЎзТАГ).

Дўст билан обод уйинг

ЧИМКЕНТДА БОШЛАНГАН БИРОДАРЛИК

СУРАТЛАРДА: учрашувдан лавҳалар.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

ЎЗБЕК ва қозоқ болалари ўртасидаги дўстлик ришталарининг боғланишига Чимкент шаҳридаги 25-мактабда ўтказилган фестиваль сабабчи бўлди. У ерга пойтахтимизнинг С. Раҳимов районидаги 28-мактабдан ташриф буюрган ўқувчилар ва бир гуруҳ ўқитувчилар катта таассуротлар билан қайтишди. Айниқса билим даргоҳидаги миллий музей, Омонгелди номидаги пионерлар саройида олиб борилаётган ишлар ҳамда шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари бўйлаб қилинган саёҳат маъқул бўлган эди. Болалар чимкентлик тенгдошларига эсдалик совғалари тақдим этишар экан, май ойида меҳмон бўлишга таклиф этишди.

— Сафардан қайтганимиздан сўнг мактабда ўзбек миллий тарихий музейи ташкил этиш ғояси пайдо бўлди, — деди мактаб директори Ҳабибулла Акмалов. Бу фикрни болалар ҳам жон деб қўллаб-қувватладилар. Уларнинг кўмагида қисқа вақт ичида халқимизнинг ўтмишдан ҳозирги давргача бўлган турмушига оид кўргазмалар йиғилди. Қадимги рўзғор буюмлари, тақинчоқлар, пуллар, уй жиҳозлари музейимиздан муносиб ўрин олди.

Мана, орзиқиб кутилган дамлар ҳам келди. Қардош Қозоғистон жумҳуриятига туташган Ғишт кўприк ҳудудида атлас кўйлак ва дўппи кийиб олган ўқувчи қизлар меҳмонларни нон-туз билан кутиб олдилар. Карнай-сурнай садолари маросимга тўпланган икки халқ вакилларида ифтихор туйғуларини уйғотди. Учрашув онлари байрамга айланиб, ўйин-кулги шу ердаёқ бошланиб кетди. Беғубор дўстлик, поёни йўқ биродарликдан руҳланган 75 ёшли Яхшилик оға ўзбек элига ташриф буюраётган юртдошларига оқ йўл тилади.

Икки мактаб ўқувчиларининг автобусларда шаҳар бўйлаб айланишлари завқ-шавқларга тўла бўлди. Болалар биргаликда суратга тушдилар. Мактабга келганларида эса тенгдошлари гуллар билан пешвоз чиқишди. Меҳмонларга турли хил пишириқлар тортиқ этилди. Билим даргоҳидаги ўқув жараёни ва музей билан яқиндан танишувдан сўнг намойиш этилган концерт дастури «Дўстликни тараннум этамиз!» деб номланди.

Чимкент шаҳридаги 25-макаб директори Раҳима Мамбеталиева бундай учрашувлардан жуда мамнун эканлиги, у раҳбрлик қилаётган жамоа дўстлик алоқаларини давом эттириш ниятида эканлигини айтди. Меҳмонлар хайрлашаётиб, сентябрь ойида мактабнинг 10 йиллиги нишонланиши муносабати билан ўтказиладиган тантанага ўзбек биродарларини таклиф этишди. Жўнаш олдидан қардошлик одатига кўра болалар тенгдошларига совғалар топширдилар.

Шавкат САЪДИЕВ.

«Қизиқчи—91»

ТАНЛОВ ҚАДРИ ТУШМАСИН

● Эл севган санъаткор, истеъдодли қизиқчи Ҳасан Йўлдошев хотирасига бағишлаб ўтказилган «Қизиқчи—91» танлови ҳам ортда қолди. Унда ҳам янги истеъдодлар кашф этилди. Самарқандлик Худойберди Зиёдов ғолиб деб топилди. Тошкентлик Тоҳир Саидов, Болтабой Тошматов иккинчи, андижонлик Ғайрат Аҳмедов ва ҳамшаҳримиз Рустам Мирзаалиевлар учинчи ўринларни эгаллашди. Қолганлар эса дипломлар билан тақдирланишди.

Совриндорлар эълон қилиниб, мукофотлар топширилгач «Самарқанд» вокал-чолғу дастаси аъзоси Худойберди Зиёдов билан суҳбатлашдик.

— Худойберди, аввало ғолиб деб топилганингиз билан чин қалбдан қутлаймиз. Энди ўзингизни таништирсангиз.

— Табрик учун раҳмат. Ўзим каттақўрғонликман. Шу ердаги 8-ўрта мактабда таълим олдим. Санъаткор бўлишимга биринчи туртки атоқли ҳофиз Маъмуржон Узоқовнинг ашулалари бўлган. Эсимни танибманки, унинг шайдосиман. Шу ҳавас мени Тошкент театр ва рассомлик (ҳозирги санъат) санъати олийгоҳига етаклади. У ерда мусиқали драма актёри бўлимида таҳсил олдим. Ҳозир машҳур хонанда Насиба Абдуллаева раҳбарлик қилаётган дастада концерт дастурини олиб борувчиман.

— Қизиқчи бўлишингизда кимларнинг таъсири бўлган, деб биласиз?

— Эргаш Каримов, Муҳиддин Дарвишев, Шерқўзи Ғозиев ҳамда марҳум санъаткорлар Ҳасан Йўлдошев ва Рустам Ҳамроқуловлардан чексиз миннатдорман. Уларнинг биридан таъсирланган бўлсам, бошқаларидан ўгит олганман.

— Миллий маданиятимизни кўтариш учун аввало нималарга эътибор бериш керак, деб ўйлайсиз.

—Биринчи навбатда маданий меросимизни бойитишда, деб биламан. Ўлкамизда Ҳожи там-тамни билмайдиган катта ёшдаги одам кам топилса керак. Афсуски, унинг бой меросини тўлалигича сақлаб қололмадик. Унақа қизиқчилар бир келади. Ҳасан Йўлдошев ва Рустам Ҳамроқуловнинг ҳам кўп нарсаси ёзилмай қолиб кетди. Ҳечдан кўра кеч бўлгани яхши деганларидек Эргаш Каримов, Муҳиддин Дарвишев каби устозларнинг Обид, Мирза, Ҳожибой каби элга танилган ёшларнинг ичакузди ҳангомаларини пластинкага тушириш даркор. Бу маданиятимизнинг, қолаверса, ҳар бир кулгисевар ўзбек хонадонининг мулки бўлиб қолади.

— Бу йилги танлов ҳақида фикрингиз.

— Умуман ёмон ўтмади. Лекин биринчи босқичда олдингиларига қараганда жуда кам — олтмиш беш нафар даъвогар қатнашибди.

Ўн еттинчи май куни Тошкентга етиб келиб, тарвузим қўлтиғимдан тушаёзди. Қатнаша олмас эканманда, деб умидсизландим. Эҳтимол синаб кўришар, деган ниятда ҳакамлар ҳайъатига мурожаат этдим. Эргаш Каримов ва бошқалар имтиҳон қилишди. Маъқул бўлди шекилли, рухсат беришди. Кўриб турганингиздек, мана, ғолиб ҳам бўлдим.

— Келгуси режаларингиз?

— Биласиз, ижодкор доим янги-янги режалар билан яшайди, изланади. Йўқса ижодкорлиги қолмайди. Оиламиз санъаткорлар оиласи. Рафиқам «Ўзбекистон куйлагай» танловининг нишондори, укам ҳам санъаткор. Қизларимиз Гулрухсор ва Моҳинурдаги куртак тугаётган истеъдодни кўриб завқланаман. Хуллас, ниятимиз оилавий даста тузиб, янги-янги концерт дастурини тайёрлаш.

— Ниятингизга етинг.

... Танлов ўтди. Ғолиб ва совриндорлар аниқланди. Бу мавзуга шу ерда нуқта қўяверсак бўларди, аммо баъзи мулоҳазалар шошилмасликка ундади. Биринчи сабаб ўтган йилги танловга ўхшаб қолгани бўлди. Йўқ, биз бу билан финал қисмида иштирок этганларнинг ярми (балки ундан ҳам кўпроғи) ўтган йили ҳам қатнашганини гапирмоқчи эмасмиз. Фақат кўпчилиги айнан бир йил олдин ижро этган номерларини қайтаришганини таъкидламоқчимиз. Ахир қизиқчи дегани ижодкор, демак, янги-янги мавзуларни топиши, теша тегмаган гапларни гапириши даркор. Муаммолар, ҳажв қилишга арзийдиган камчиликлар тўлиб тошиб ётибдику! Майли, бир санъаткор уч йил, тўрт йил кетма-кет қатнашсин, лекин айтадиган гапи янги бўлсин-да. Битта пластинкани айлантираверган билан танлов бўлавермайди. Яхши ҳамки жюри ҳайъати бу масалада қаттиқ турди, олдин айтганларини яна қайтарганларни ғолиблар сафига қўйишмади. Бир суҳбатда таниқли қизиқчилардан бири айтганди: «Истеъдодли қизиқчи ҳар йили туғилавермайди. Шундай экан, бу танловни йилда ўтказавериб қадрини туширмаслик керак». Эҳтимол унинг гапида жон бордир.

Иккинчиси, кулаверар экан деб ҳар хил бачкана латифа ва ҳангомаларни айтавериш ярамайди. Пардали, ҳаёли бўлгани яхши. Ва ниҳоят учинчидан бу танловни мунтазам ўтказиш лозим топилса, унда қамровини кенгайтириш лозим. Масалан, дастлабки босқич жойларда ташкил этилса, яна унга театрлаштирилган мит[illegible] томошалар киритилиб ва ёш аскиячилар ҳам жалб қилинса, қандай бўларкин? Бу гаплар албатта бир таклиф, мулоҳаза. Эҳтимол жиддий ўйлаб кўрилса ундан ҳам яхшироқ, қизиқарлироқ йўллари топилар. Ҳамма гап мана шунда— чуқур ўйлаб, жиддий изланишда.

Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

СУРАТЛАРДА: «Қизиқчи—91» ғолиби Худойберди Зиёдов ва танловдан лавҳа.

Шербек Иброҳимов суратлари.

БИЛИМ ВА ҲУНАР УЧУН

МАКТАБЛАРДА ёзги таътил бошланиши билан Киров райони маорифчилари янги ўқув йилига тайёргарлик ишларини қизитиб юбордилар.

Бу йил 4 та мактабда капитал, 40 та мактабда эса жорий таъмир ишлари олиб борилади. Бу ишлар Тошкент ремонт-қурилиш бошқармаси ҳамда кенг жамоатчилик кучи билан олиб борилади.

Мактаблардаги жорий таъмир ишларини мактаб юқори синф ўқувчилари билан меҳнат ўқитувчилари биргаликда олиб борадилар. Бунинг учун ҳар бир мактабда буёқчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, оқловчилар бригадалари ташкил қилинди. Ҳар доимгидек қурилиш-таъмир ишлари бу йил ҳам жамоатчиликнинг ибратли ишлари туфайли давлатнинг 165 минг сўмдан ортиқ пули тежаб қолинади.

Яқинда 1-ишчи-ёшлар, 88, 27, 1, 174-ўрта мактабларда тўлиқ таъмир ишлари бошлаб юборилди. Бу мактаблар янги ўқув йилини барча шарт-шароитлар яратилган ҳолда кутиб оладилар. Мактабларни янги ўқув йилига шай қилишда оталиқ ташкилотлари ҳам ёрдам бермоқдалар. Жумладан, «Зенит» заводи 511-боғча ва 86-мактабнинг таъмир ишларини ўз зиммасига олди. «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси 265-мактабга 20 минг, 105-мактабга 7,5 минг сўмлик ёрдам берди.

Жамоатчилик асосида ўқув юртларида янги ўқув хоналари, чўмилиш ҳавзалари, спорт-соғломлаштириш шаҳарчалари, янги спорт хоналари ташкил қилинади. Ҳамма мактабларга электрон-ҳисоблаш машиналари ўрнатилади.

Бу йил 910 минг сўмлик капитал таъмир ишларини ва 225 минг сўмлик жорий таъмир ишларини бажариш режалаштирилган.

Режадан ташқари куни кеча 302-мактабга 98 минг сўм ажратишга имкон топилди. Бу билан мактабдаги кўпгина ҳал қилинмаган муаммолар ечиладиган бўлди.

Янги ўқув йилида райондаги ҳамма мактабларда ўқувчиларнинг билим ва ҳунар ўрганишлари учун кўпгина қулайликлар яратилади.

Саъдулла СУЛТОНОВ.

ҲАМЗАЛИКЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛАМИЗ!

Рўзномамизнинг шу йил 10 май сонида эълон қилинган «Маъракалар ихчам ва камтар ўтсин» сарлавҳали мақолада Ҳамза район маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш Кенгашининг тўй ва маърака маросимларини ихчам ўтказиш юзасидан тавсия ва тадбирлари ўрин олган эди. Ўтган вақт мобайнида Сиз, азиз муштарийлардан турли фикр-мулоҳазалар билдирилган мактублар олдик. Эътиборингизга улардан айримларини ҳавола этаяпмиз.

АЙНИ МУДДАО

ҲОЗИРГИ танглик вазиятида маъракаларни ихчамлаштириш ҳар бир хонадон ва маҳалла қўмиталарининг муқаддас бурчи, деб ҳисоблайман. Бу борада бизнинг маҳаллада талайгина ишлар қилинмоқда. Масалан, никоҳ тўйлари бир кунда ўтказиляпти. Қиз ошига эса куёвлар келмайди. Келиннинг 10-15 нафарга яқин дугоналари иштирок этишади, холос. Баъзи тушунган қизларимиз никоҳ куни кўпчилик ташриф этадику, деб ота-оналарини ортиқча ташвишдан халос этмоқдалар. Тўхтасин Жалилов кўчасида яшовчи Қудрат Пирназаровнинг қизи Муяссархон турмушга чиқаётганида ана шундай йўл тутди. Неварам Дилфуза барака топкур у ҳам қиз ошининг кераги йўқ деб, қилдирмади.

Йигирма, йил оши каби маъракалар 50—60 фоиз қисқартирилганини айтиб ўтмоқчиман. Маросимлар кундуз куни қилинганда 20-25 килограмм гуруч дамланиб, анча ихчам ўтаяпти.

Бу мисолларни нега келтираяпман. Айтмоқчиманки, агар кимда истак бўлса ўйлаган нарсасини албатта амалга оширади. Бунда кўп нарса ўзимизга, хоҳиш ва иродамизга боғлиқ.

Мурожаатни якдиллик билан маъқуллайман. Менимча, пойтахтликларга ўз вақтида ҳавола этилган бу ҳужжатни ҳар бир маҳалла қўмитаси муҳокама қилиб, тегишли тадбирлар ишлаб чиқиши зарур.

Абдуфаттоҳ НАБИХЎЖАЕВ,
Киров райони «Янги ариқ» маҳалласи тўй ва маросимларни ўтказиш комиссиясининг аъзоси.

КЎНГЛИМИЗДАГИ ГАПЛАР ЁЗИЛГАН

ТЎЙЛАРДА сарф-харажатларни камайтириш ва иложи борича ихчам қилиб ўтказиш тўғрисида кўп ёзилмоқда. Лекин маҳалла-кўйларда сендан мен қоламанми қабилида иш тутаётган хонадонлар йўқ эмас. Баъзан эса бўлажак келин-куёвлар ўзларининг қайсарликлари билан ота-оналарини ҳижолатга қўймоқдалар. Менимча, маросим уй шароити ва оила жамғармасига мос келиши, у ўтгандан сўнг қийналиб, қарз тўлаб юрмайдиган бўлиши керак.

Мурод деган қўшнимиз бор. У киши заводда илғор ишчилардан, маҳалла-кўй олдида ҳам обрў. Умр йўлдоши Лолахон опа уй бекаси. Бу оила икки ўғлини уйли-жойли қилиб, улардан тинчиган. Кичик қизлари Лобархон эса турмуш қуриш арафасида. Совчилар кела бошлагач тўйга тайёргарлик бошланди. Мурод ака билан Лолахон опа кучлари етганча, ўрта ҳол оила шароитига мослаб, кийим-кечагу, [illegible] молларни билан қизларини чиқармоқчи бўлишди. Чунки қанча қилмасинлар қимматбаҳо гарнитурга қурблари етмасди. Лекин Лобарга чет эл мебели олиб беришмаса, ўртоқлари олдида уялишини айтиб, оёқ тираб олди. Лолахон опа синглиси Фазилатхоннинг қизига атаб олиб қўйган гарнитурини тўрт минг сўмга сотиб олишга мажбур бўлди...

Мурожаатда таъкидланганидек, тўйларимиздаги ортиқча дабдабаларга асло йўл қўйиб бўлмайди. Чақириқ қилиш, қудалар ўртасида бўладиган тўн алмаштириш, ҳайит оши, чарлар каби ортиқча ҳаражат талаб қилинадиган одатлардан воз кечиш керак. Маросимларни ихчам ва замонавий қилиб ўтказишда бир-биримизга яқиндан ёрдам бериб, ҳозирги қийин шароитда аҳиллик билан иш тутайлик.

Ҳусан ТОЛИБЖОНОВ,
Давлат Иттифоқ лойиҳалаш 2-илмгоҳининг етакчи муҳандиси.

ШАҲАР МИҚЁСИДА ОММАЛАШТИРИЛСА

БОЗОРГА тушиб ростмана ҳаражат қилмоқчи бўлсангиз 15 тийинлик қоғоз халтани 150 сўмга тўлдиролмайсиз. Бундай аҳволни кўргач яқин ўртада тўй қилмоқчи бўлиб юрган ҳамшаҳарларимиз саросимага тушишлари табиий. Турмушимизда иқтисодий қийинчиликлар юзага келган ҳозирги даврда урф-одатларимиз ва уларни ихчамлаштириш ҳақида ўйлаб кўрсак фойдадан ҳоли бўлмайди.

Акс садо

Ҳамзаликлар ташаббуси мени жуда руҳлантириб юборди. Сабаби, рўзнома саҳифасида анчадан бери ўйлаб юрган фикрларим ўз аксини топибди. Озиқ-овқат маҳсулотлари, газмоллар ва бошқа зарур нарсалар тақчил бўлиб турган бир вазиятда ҳар биримиз ўртага ташланган тадбир ва тавсиялар ҳақида чуқур ўйлаб кўришимиз муҳимдир. Бу тавсиялар шаҳар ва республика миқёсида оммалаштирилишини истардим.

Танишларимдан бирининг рўзғорини хонадондаги бир сигир кўтариб турибди. Бойбул ака хотини билан далада ишлайди. Уларнинг 15 яшар қизи эса ҳар куни эрталаб сигир соғиб, сутини шаҳарга олиб бориб сотиб келади. Уйқуга тўймаган қиз шўрлик автобус ўриндиғида мудраб, тебраниб бораётганини кўп кўрганман.

Оилаларимизда шундай азоблар билан топилаётган маблағни нега беҳуда сарфлашимиз керак. Бир-биримизга эргашиб, тўйларда ортиқча чиқимга йўл қўяётганимизга чек қўядиган вақт келмадимикан?

Хайрли ташаббус қоғозда қолиб кетмай, кенг қулоч ёзишини истардим. Бунинг учун маҳалла фаоллари, кўпни кўрган кексаларимиз жойларда ўз таъсирларини ўтказишлари зарур.

Тиллахон ТЎХЛИЕВА,
Тошкент районидаги 15-мактаб ўқитувчиси.

Бободеҳқонга раҳмат!

«Тошкент оқшоми» рўзномасида «Деҳқон бозорлари: нарх-наво, сотувчи ва харидор» сарлавҳали мақола эълон қилиниб, унда шу кунда бозордаги қатор муаммолар тилга олинган. Дарҳақиқат, бозор иқтисодиёти даврида ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш фақат бизнинг комбинатимиз учун эмас, балки қатор корхоналарда ҳам оғир кечмоқда. Шу боис куни-кеча шаҳар аҳолисини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш масаласини кўриб чиқдик. Шунингдек, мақолада тилга олинган қатор долзарб муаммолар муҳокама қилинди.

ҲОЗИРГИ кунда комбинатимизга қарашли дўконларда сотилаётган сабзавотларнинг нархи бозорга нисбатан 30—40 фоиз паст. Лекин бозорнинг нарх-навосини пасайтириш эса илгариги йилларга нисбатан анча мушкул иш бўлиб қолмоқда. Чунки барча тармоқларнинг ишлаб чиқараётган маҳсулотлари қимматлашди. Масалан, жамоа ва давлат хўжаликлари учун сотилаётган тракторлар, эҳтиёт қисмлар, агротехникага керак бўлган хом ашё, кимёвий ва минерал ўғитлар, дорилар, ижтимоий ҳаёт учун керак бўлган қатор хом ашёлар, қўйингки ҳамма нарсанинг нархи ошган. Ўз-ўзидан маълумки, юқоридаги ҳол бозор иқтисодиётининг халқ ҳаётида оғир ўтишига олиб келди. Устига-устак шу кунларда бўлиб ўтган табиий офат ҳам дард устига чипқон бўлмоқда. Ёққан дўл, сел, ёмғир далаларни пайҳон этди. Юқоридаги қийинчиликларга қарамай бизнинг мутахассисларимиз бозордаги нарх-навони пасайтириш учун қўлдан келганча ишни қилмоқдалар. Зеро, маҳсулот бозорда кўп бўлса нархи ҳам арзон бўлади. Шунинг учун 1991 йил ва 1992 йил учун қиш ойларига мўлжалланган маҳсулотларнинг турлари бўйича хўжаликлар билан шартнома туздик. Биз шартнома тузган хўжаликлар табиий офатдан зарар кўрмадилар. Жумҳуриятимиздаги қатор хўжаликлар билангина эмас, балки қардош жумҳуриятлар хўжаликлари билан ҳам шартномалар тузмоқдамиз. Масалан, Чувашистондан 2 минг тонна картошка, Татаристондан минг тонна, Новосибирскдан минг тонна картошка олиш учун шартнома тузиш арафасидамиз. Олмаота вилояти хўжаликлари билан апорт навли олмага, нокка шартнома тузилди. Тошкент агросаноат бирлашмаси эса бошқа жумҳуриятлардан картошка келтириш учун ҳаракат қилаяпти. Масалан, Польша ва Германиядан картошка олиш учун музокаралар олиб бормоқдалар.

Аммо деҳқончиликнинг ҳам ўзига хос муаммолари бор. Масалан, картошкачиликда колорадо қўнғизини йўқотиш қийин бўлмоқда. Шунинг учун биз хориждан, Россиядан картошка олишга мажбурмиз.

Районимиз, шу жумладан шаҳримиз аҳолисининг дастурхонини тўкин қилиш учун ёзги-кузги мавсумга қўшимча кўчма дўконлар ўрнатишни бошладик. Бундай дўконларнинг сонини 50 тага етказишни мўлжаллаганмиз. Район ҳудудидаги аҳоли зич яшайдиган жойларда, транспорт бекатларида, маҳаллаларда мева ва сабзавот маҳсулотлари савдоси ташкил этилади. Мавсумдаги савдони ташкил этишда бизга халқ хўжалиги олийгоҳи, кооператив ва совет савдоси техникумлари талабалари, қатор билим юртларининг ўқувчилари яқиндан ёрдам берадилар. Мавсум давомида дўконлараро, омборлараро «Бободеҳқонга раҳмат» кўрик танловолди савдолари ташкил этилади. Бундай савдолар навбатма-навбат йўлга қўйилиб, «Олтин олма, дуо ол, дуо олтин эмасми», «Бободеҳқонга раҳмат!», «Болаларни севамиз», «Одамий эрсанг демагил одами...», «Қовун сайли», «Узум бозори», «Аския бозори», «Ҳосилга барака» каби шиорлари остида ўтади. Танловолди савдоси ғолибларини аниқлашда харидорларнинг ҳам фикри ҳисобга олинади.

Маълумки, маҳсулотни ташиш, сақлаш, жамғариш катта муаммолардан биридир. Шу боис ана шу масалаларга катта эътибор беришимиз лозим. Чунончи, халқ депутатлари Киров район Кенгаши ва ижроия қўмитаси 2 минг тонналик музлатгични Киров район ошхоналар трестидан олиб, бизга бериш масаласини ҳал этмоқда. Бу муаммо ҳал этилса, комбинатимиз қишки мавсумга халқни бирдек картошка, сабзавот ва мева маҳсулотлари билан тўлиқ таъминлаш имкониятига эга бўлади. Район ҳудудидаги «Тезкор», «Бир зумда» савдо шохобчаларида сабзавот сотиш йўлга қўйилса, аҳоли учун қулайлик туғдирган бўларди. Мавсум давомида мева ва сабзавотлар комбинатимизда қайта ишланиб, тузламалар тайёрланиб аҳолига сотилади. Айниқса, шарбатлар сотишга эътиборни кучайтирамиз. Бу йилги мавсумда қовун-тарвузни жойларда лаганларга кесиб сотилади. Бундан ташқари узум, олма, нок, шафтоли, анжир жойида ювилиб, истеъмол учун сотилади. Бу борада Тошкент вилоятининг Тошкент районидаги Ильич, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги, Шрейдер номли илмгоҳ, Оржоникидзе районидаги «Маданият», Қибрай, Ғалаба районидаги «Огонёк», Янгийўл районидаги «Коммунизм», Псконт, Оққўрғон районлари, Жиззах, Сирдарё, Фарғона, Бухоро, Самарқанд вилоятлари жамоа ва давлат хўжаликларининг мададига таянамиз. Улар бизга сифатли, арзон, маҳсулотлар етказиб беришга қарор қилишган. Улар билан шартномаларимиз бор. Ҳозирги кунда бу шартномаларнинг бажарилиши қатъий назорат қилинмоқда.

Ўйлайманки, комбинатимиз хўжалик ҳисобида ижара пудрати билан ишлаб эл дастурхонини тўкин-сочин қилишга ўзининг ҳиссасини қўшади. Мақолада айтилганидек, бозорларимиз қанчалик тўкин-сочин бўлса, маҳсулотга бой бўлса, нарх-наво ҳам шунчалик арзон бўлади. Шунинг учун дала дўконларини кўпайтиришимиз, жамоа ва давлат хўжаликларидан келадиган дала карвонларини тез-тез йўлга қўйишимиз керак. Ана шундагина халқимизни мева ва сабзавотга бўлган талабини қондиришга эришамиз.

Абдуваосиқ ЮСУПОВ,
Киров райони улгуржи-чакана мева ва сабзавотчилик комбинати директори.

Китоб жавонингизга

«Муҳаббат ва оилавий ҳаёт»

ИБН СИНО номидаги нашриётда чоп этилган ушбу китобчада муаллифлар Ш. Шоумаров ва Ғ. Шоумаровлар севги-муҳаббат, оилавий муносабатлар психологияси, эркак ва аёлларнинг жинсий ҳаётда ифодаланадиган ўзига хос хусусиятларини илмий-омма боп тарзда баён этишга ҳаракат қилишган.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда, шу жумладан Ўзбекистонда ҳам оила, никоҳ муносабатларида катта ўзгаришлар кутилмоқда. Оилани мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилаётганига қарамасдан, бу масалада янги муаммолар юзага келаётир. Айниқса, ташвишга солаётган ҳолатлардан бири — оила-никоҳ муносабатларининг заифлашиб бораётганидир.

Ўқувчи ёшларда жинслараро муносабат психологияси ва физиологиясига бўлган қизиқишнинг ортиб бориши, аммо бу масаланинг мактабда ўқитувчилар томонидан, оилада ота-оналари томонидан тушунтирилмаслиги, шу масаладаги махсус адабиётларнинг ниҳоятда танқислиги, илмий-оммабоп шаклда баён этилган китобларнинг чоп этилмаслиги бунинг сабабларидан ҳисобланади.

Мазкур китоб юқорида саналган муаммоларнинг оз бўлса ҳам олдини олиш, ёшларимизни оилавий ҳаётга тайёрлаш, айниқса, уларни қизиқтирган муҳаббат, оилавий ҳаёт ҳақидаги билимлар билан қуроллантириш мақсадида ёзилган.

Рисоланинг қайси бобига кўз югуртирманг, қизиқарли қилиб баён этилгани учун дарҳол ўзига тортади. Қайнона-келин, қайнона-куёв, ота-она ва болалар орасидаги келишмовчиликлар, шунингдек, шу кунларда ҳар биримизни ташвишга солаётган кўплаб масалалар атрофлича таҳлил қилиб, ечиб берилган. Ўйлаймизки, 0-30 тийин сарфлаб, китобчани сотиб олсангиз ўзингиз ва оила аъзоларингизга катта маънавий озуқа беради. Эслатиб ўтамиз: «Муҳаббат ва оилавий ҳаёт» жами 45000 нусхада чоп этилган.

Шавкат БОТИРОВ.

Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида

ГЎЗАЛ ва қадимий она шаҳримиз Тошкентнинг ҳозирги А. Навоий кўчаси билан А. Қодирий кўчаси оралиғида монументал меъморчилик иншоотлар туркумидан ташкил топган собиқ Шайх Хованд Таҳур (Шайхонтоҳур) қабристони номи билан машҳур бўлган меъморий ансамбль жойлашган.

Илгари бу мавзеъ шаҳарнинг энг гавжум, обод ва жозибали жойларидан бири бўлиб, унда йигирмадан ортиқ ноёб меъморчилик ёдгорликлари: мақбаралар, масжидлар, мадрасалар, савдо-сотиқ дўконлари, минора ва бошқа турли-туман бинолар мавжуд бўлган. Мазкур мавзеъ асрий чинорлари билан ҳам машҳур эди.

Бизнинг замонамизга келиб, бу ансамблдан фақат уч обида — Шайх Хованд Таҳур, Юнусхон ва Қалдирғочбий мақбараларигина сақланиб қолган, холос. Бошқа бинолар эса вақт ўтиши билан турли сабабларга кўра бузиб ташланган. Юқорида келтирилган ҳар бир меъморий ёдгорликнинг ўзига хос тарихи бор. Биз қуйида Қалдирғочбий мақбараси ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

Маданий меросимиздан

Кулоҳий гумбазли мақбара

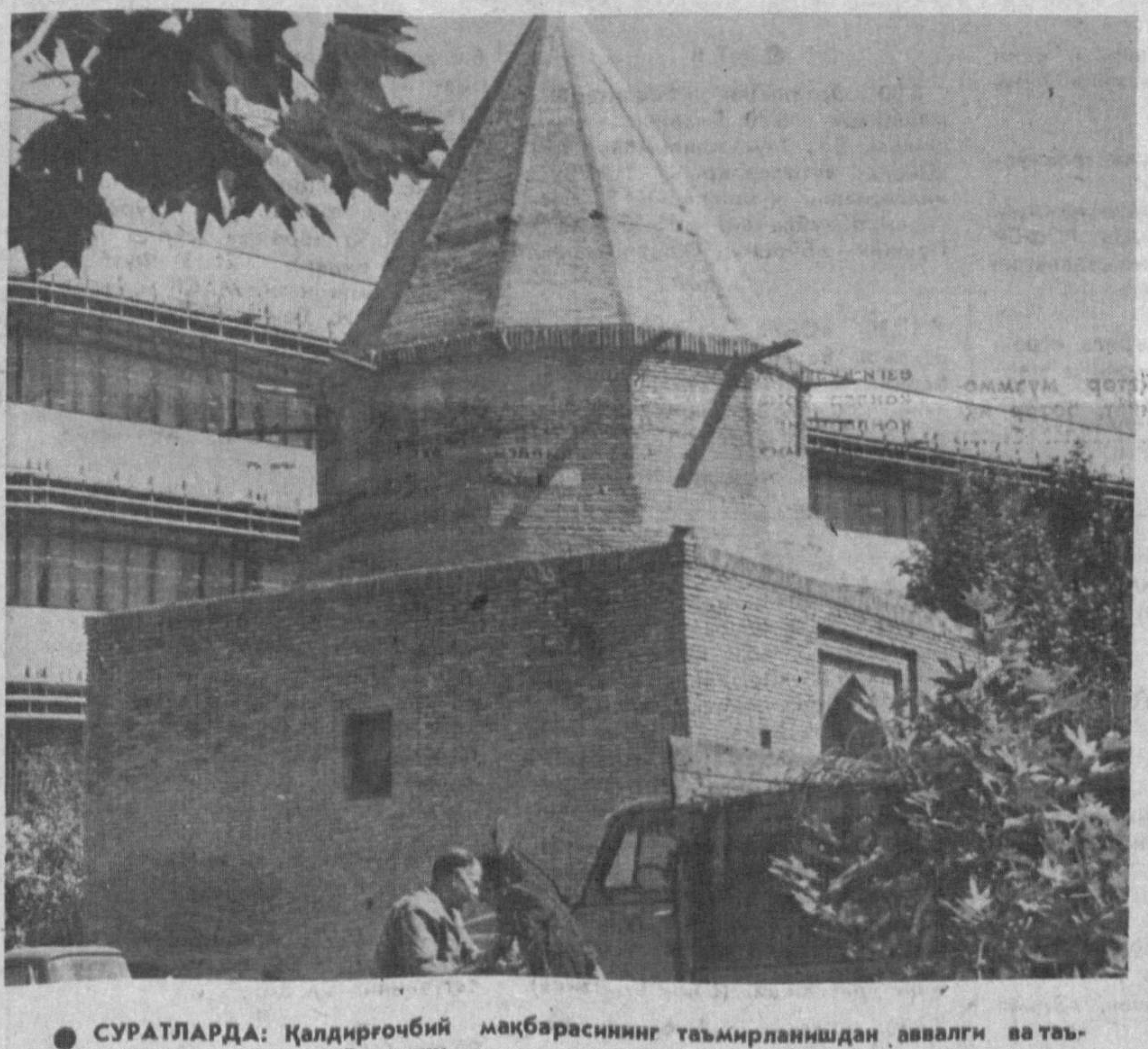

● СУРАТЛАРДА: Қалдирғочбий мақбарасининг таъмирланишдан аввалги ва таъмирлангандан кейинги кўриниши.

Муаллиф суратлари.

Шайхонтоҳур мозори ўрамининг шимолий томонида Қалдирғочбий номи билан машҳур бўлган мақбара жойлашган. Мазкур монументал ёдгорлик қачон, ким томонидан қурилгани-ю, бу ерга ким қайси даврда дафн этилганлиги ҳақида шу кунга қадар ҳеч қандай аниқ маълумотлар сақланиб қолмаганлиги ачинарлидир. Лекин ёдгорлик бунёд этилиш даврини аниқлаш борасида мақбара ичида ва унинг теварак-атрофида олиб борилган археологик қазишмалар вақтида топилган ноёб қурилиш материалларига ва бинони меъморий геометрик ечимига қараб XIV асрда қурилган, деб тахмин қилиш мумкин.

Қадимий халқ ривоятларида айтилишича бу мақбарага Қалдирғоч лақабли аслзода дафн этилган эмиш. Бошқа ривоятда келтирилишича, машҳур дашти қипчоқ маликаси — Қалдирғочбиби кўмилган деб ўтилган. Яна учинчи бир халқ ривоятига қараганда қалдирғочларнинг йўлбошчиси Ҳазрати Мир қачонлардир шу ерни танлаб, ўзига мақом қилиб чодир қурдирган. Бир оз вақт ўтгач қалдирғочлар учиб келиб, чодирга ин қўйиб, шу ерда яшай бошлаганлар.

Ҳазрати Мир оламдан ўтгач шу ерга дафн этилади. Орадан маълум бир вақт ўтиб кичик, кўримсиз Ҳазрати Мирнинг қарби устига ҳашаматли мақбара қурилади. Қалдирғочлар эса кейинчалик янги қурилган чодирсимон мақбарага кўчиб ўтишади. Қабр устига қурилган мақбарани кейинчалик халқ Қалдирғочбий мақбараси деб юрита бошлаганлар.

Ҳар хил афсоналар тўқилганлиги сабабли бўлса керак, халқимиз бу бино номини вақт ўтиши билан Қалдирғочбой, Қалдирғочбиби, Қалдирғочбий ва бошқа шу каби турли-туман номлар билан атаб келганлар.

Шу даҳалик нуроний қарияларнинг ҳикоя қилишларича, гўёки Қалдирғочбийнинг узоқ авлоди бўламан деб, ўзини таништирган фарғоналик Ҳожимат эшон 1912 йили мақбарада тўла-тўкис таъмирлаш ишларини ўз маблағига савоб учун, хайрия мақсадида амалга оширади.

Асримизнинг ўттизинчи йилларига келиб, меъморий обида ёнига ҳуқуқшунослик олийгоҳ биноси қурилгач, мақбара турли мақсадларда фойдаланишга мослаштирилди. Хона ичи текисланиб кўп йиллар давомида одамлар ишлайдиган жойга, яъни устахонага айлантирилди. Кейинчалик омборхона бўлди. Хона ўртасига ўрнатилган нақшинкор ва арабий ёзувли мармар қабр тош қаергадир ташлаб юборилди. Минг афсус билан айтиш керакки, бу билан Қалдирғочбий руҳи безовта қилинди. Шу кунга қадар йўқотилган қабр тоши топилгани йўқ. Бу тошни қидириб топишни ҳеч ким —ҳатто мутахассислар ҳам ўйлаб кўришмаяпти. Агарда шу қабр тоши топилса унга битилган ёзувдан Қалдирғочбий шахсига ва ёдгорликнинг қурилиш тарихига оид қимматли маълумотни олиш мумкин эди.

Мақбара атрофидаги кўпдан-кўп сағаналар текисланиб толиблар бадантарбия билан шуғулланишлари учун машқ майдонига айлантирилди. Мақбаранинг жануби-ғарбий томонида жойлашган мезонали минора худди шу йиллари бузиб ташланди. Шу тариқа жафокаш халқимизнинг не-не фарзандлари дафн этилган қадимий ва муқаддас мозор секин-аста оёқ ости қилиниб, тепкиланди.

Қалдирғочбий мақбарасининг ташқи меъморий кўриниши ўзига хос услубда ишланган бўлиб, Тошкент мақбаралари ичида умуман учрамайди. Ҳаттоки, Ўрта Осиё меъморчилик хазинаси ичида ҳам бунақаси жуда кам кузатилади. Унинг ўзига хос асосий хусусиятларидан бири шундан иборатки, ўн икки қиррали ғуласимон пой гумбази ва унинг устига ўрнатилган худди шундай қиррали кўринишдаги кулоҳий-чодирсимон ташқи гумбазидир.

Мақбара ичининг бичими чортоқ (6,0х6,0 метр) кўринишда бўлиб, тўрт томонида равоқли (чуқурлиги 1,30 метр) токчалар ишланган. Ўзаро равоқли токчалар оралиғидаги деворларнинг кесишувчи бурчаклари тепасига ганчли шарафалар нозик дид билан ишланган.

Мақбаранинг умумий тарҳи тенг-томонли (9,40х9,40 метр) бўлиб, бинонинг жанубий томонига ишланган ўймакор эшикдан кирилгач чап ва ўнг томонларидаги девор бурчаклари ичига, томга чиқиш учун айлана шаклидаги зинапоя ва унча катта бўлмаган хоналар тартибли жойлаштирилган. Асосан тўғри бурчак шаклидаги (эни 24—26 сантиметр, қалинлиги 4,5—5 сантиметр) пишиқ ғиштдан тикланган мақбаранинг ичида кейинги даврда ишланиб, усти ганч билан сувалган ҳажми унча катта бўлмаган сағана ўрнатилган.

Қалдирғочбий ва Шайх Хованд Таҳур мақбараларини ўзаро бир-бири билан бирлаштириб турувчи кўп устунли ва тўсинли нақшинкор Оврат масжиди 1966 йили бўлиб ўтган кучли зилзила натижасида қаттиқ шикастланганлиги сабабли бузиб ташланган. 1970 йили таъмиркор-меъмор. В. Филимонов лойиҳаси асосида Қалдирғочбий мақбарасида таъмирлаш ишлари амалга оширилди, обидани аввалги ҳолига иложи борича қайтаришга ҳаракат қилинди.

Кейинги вақтларда қардош қозоғистонлик мутахассисларни Қалдирғочбий мақбараси жуда қизиқтириб қолди. Қозоқ биродарларимиз келишиб, бинони ўргана бошладилар. Қозоғистон ҳукумати томонидан Қалдирғочбий мақбарасини таъмирлашга 1991 йилга маблағ ажратилган. Наҳотки ёдгорликни таъмирлашга ўзимизда маблағ топилмаса? Бу ҳақда пойтахтимиздаги тарихий ва меъморий ёдгорликларни сақлаш ва уларни таъмирлаш идоралари бир ўйлаб кўрсалар яхши бўларди.

Энг ачинарли ва киши таъбини хира қиладиган томони шундаки, кейинги йилларда Қалдирғочбий ва Шайх Хованд Таҳур мақбараси муҳофаза майдонининг бир қисми—Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси томонидан эгаллаб олиниб, турли ҳажмдаги хизмат бинолари қурилди. Фабрика 1990 йили эса икки мақбара теварак атрофидаги ерларни баланд темир панжара билан ўраб олиб, ўз ўрамига қўшиб юбормоқчи бўлди. Лекин кенг жамоатчилик талабига асосан аввалги ҳолида сақлаб қолинди. Темир панжаралар эса ўрнатилган бўйи жойида қолди. Уни олиб ташлашни ҳеч ким хаёлига келтирмади.

Қачон қараманг панжарали девор эшигига қулф осиғлиқ, тақа-тақ ёпиқ. Ичига киришнинг эса иложи йўқ. Шу сабабли узоқ яқиндан келган сайёҳлар, зиёратчилар ёдгорлик ёнига бора олмай панжара ортидан кўриб қайтадилар. Ахир қонунда тарихий ва маданий ёдгорликлар халқники дейилганку.

Меъморий ёдгорликларнинг ҳуқуқий эгаси бўлган республика маданий ёдгорликларни сақлаш ва ишлаб чиқариш бош бошқармаси, Ўзбекистон тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти ва Тошкент шаҳар тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти ҳозирча бу ҳолга томошабин бўлиб, қараб туришибди. Обрў ва ҳурматга эга бўлган юқоридаги уч идора заҳматкаш усталаримиз томонидан бунёд этилган меъморий обида атрофидаги темир панжарали деворни олдириб ташлашга кучлари етади, деб ўйлаймиз.

Абдужаббор ЯҲЁЕВ,
Ўзбекистон маданий ёдгорликларини таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш илмгоҳининг лойиҳа бош меъмори.

Кунлардан бир кун

ТИЛНИ ҚАДРЛАШ

АТОҚЛИ француз ҳажвчиси Альфонс Алле ўз асарларини гоҳи-гоҳида чоп этиб турадиган рўзнома муҳарририятига келди.

— Менинг пулни бериб юборсангиз, — дея сўзларни бузиб мурожаат қилди у кассирга.

Унинг бу қилиғи, турган гап, кассирнинг ғашини келтирди. Чунки, адабиётчилар у ёқда турсин, француз миллатига мансуб ҳар бир киши ўз она тилини суйиб, қадрлагани туфайли барчанинг саводли сўзлашуви расм бўлиб кетганди бу юртда.

— Мени маъзур тутинг-у, месье, — деди кассир жуда норози қиёфада, — назаримда бизнинг тилимизда «пул» сўзи «пуллар» деб фақат кўплик сонида ишлатиларди, шекилли.

— Гапингиз тўғрику-я, — деди ижодкор, каминага тегишли пул кўплик шаклини овора қилишга арзиса экан!

ФАРҚ

ЛОНДОН шаҳри билан танишиб чиққан Альфонс Алле ёнидаги дўстига деди:

— Буни қара-я! Инглизлар билан бизнинг ўртамизда ер билан осмонча фарқ бор экан. Биз французлар, шаҳримиздаги кўча ва майдонларни урушда ўзимиз ғалаба қозонган жойлар номлари билан атаганмиз. Масалан: «Иен майдони», «Ваграм кўчаси» деб. Инглизлар эса мутлақо аксинча — булар хиёбон ва майдонларни нуқул урушда биз қақшатқич зарба еган жойларнинг номлари билан аташар экан. Қара: «Трафальгар хиёбони», «Ватерлоо майдони» эмиш.

Тожибой ЮСУФАЛИЕВ.

Энг, энг, энг...

Спорт соҳасида

⊙ Тошкентда, қолаверса Ўзбекистонда ЭНГ қадимий спорт турларига миллий кураш, дорбозлар ўйини, улоқ, ағдариш, оламон-пойга кабилар кириши кўпчиликка маълум. Лекин ЭНГ биринчи спортчилар жамияти 1895 йилда ташкил этилганлиги ва у велосипедчи-ишқибозлар жамияти эканлигидан спорт ишқибозларининг аксарияти хабардор бўлмаса керак. 1900 йилга келиб велосипедчи-спортчилар учун махсус жойлар ва йўллар ажратилди.

⊙ Тошкент шаҳар корхоналари орасида ЭНГ биринчи спорт тўгаракларини 1910 йилда ҳарбий округ штабига қарашли босмахона ишчилари ташкил қилдилар. Унда гимнастика, енгил атлетика каби секциялар ишлай бошлади. Худди ўша йили биринчи футбол командаси ташкил қилинди. 1915 йилга келиб сув спорти турлари пайдо бўлди.

⊙ Ўзбекистонда ЭНГ биринчи спартакиада 1927 йилда ўтказилган бўлиб, у — Биринчи умум ўзбек спартакиадаси деб аталган эди. 1929 йилга келиб Тошкентда «Правда Востока» ва «Комсомолец Узбекистана» газеталари соврини учун биринчи енгил атлетика эстафетаси бўлиб ўтди.

⊙ Тошкентда ГТО комплекси талабларини бажариш дастлаб 1932 йилда жорий этилди. ГТО нормаларини ЭНГ биринчи бўлиб бажарганлар тошкентлик спортчилар П. Таранов ва М. Топоревалар ҳисобланадилар.

Собир ОРИПОВ тайёрлаган.

Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида

1 июнь— Болаларни ҳимоя қилиш халқаро куни

● Навоий номидаги ўзбек Давлат Академик Катта театрида Совет болалар фондининг Республика бўлими ташаббуси билан кўп болали ота-оналар учрашуви бўлиб ўтди.
СУРАТДА: учрашув пайти.

Фарҳод Қурбонбоев (ЎзТАГ) сурати.

Ҳуқуқи камситилганлар

1989 ЙИЛНИНГ охирида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош ассамблеяси бола ҳуқуқлари ҳақида халқаро ҳуқуқий ҳужжат, яъни конвенция қабул қилди. Бундай ҳужжатни қабул қилиш ташаббускори Польша давлати бўлди. Конвенцияда давлатларнинг болани ҳимоя қилишни таъминлаши мажбурийлиги ҳақида, болаларга ғамхўрлик, ота-оналар ҳуқуқ ва бурчлари ҳамда болаларнинг ўзларига тегишли ҳуқуқлари ҳақида айтилган фикрлар бор.

Болаларни ҳимоя қилишга қаратилган бу ҳужжат дастлабки ягона ҳужжат ҳисобланади. Қуйида болаларнинг ҳаётига оид баъзи мисолларни келтирамиз.

«Бугунги кунда болаларнинг ҳуқуқлари йўқ деса ҳам бўлади, ҳамма жойларда, улар хавф-хатар билан юзлашади, — деб таъкидлайди Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Болалар жамғармасининг вакили, норвегиялик ҳуқуқшунос Лев Ульман. — 100 миллиондан ортиқ болалар дунё шаҳарларида дайдиб юришибди. Улар одатдагидек фақатгина эксплуатация қурбонлари бўлиб қолмай, балки ҳар қандай бошқа моддий, жисмоний ҳатто сексуал ғаразликларнинг қурбони ҳам бўлмоқдалар».

Португалияда 14 ёшгача бўлган болаларни меҳнатга жалб қилишни тақиқлайдиган қонун мавжуд. Шунга қарамасдан миллий ҳисоб илмгоҳининг берган маълумотларига кўра, чой-чақа топиш учун фабрика-заводларда ишлаётган 10—14 ёшгача бўлган болалар 43 мингдан ошиб кетган экан.

Жанубий Осиё мамлакатларида ишловчи болалар 70 миллионни ташкил қилиб, уларнинг ёши 5—14 ёшга тўғри келади. Бу маълумотлар халқаро меҳнат ташкилотидан (ХМТ) — Ҳиндистон, Покистон, Бангладеш, Шри-Ланка ва Непал ҳуқуқшуносларидан олинган. ХМТ таъкидлашича, ҳукуматларнинг тақиқлашига қарамасдан болалар меҳнатидан арзонлиги туфайли шахсий секторларда фойдаланиб келинмоқда. Ҳиндистон ва Непал гилам фабрикаларида болалар 10—12 соатлаб чақа танга учун ишлаяптилар.

Момбаса (Танзания) шаҳрида қул савдогарларнинг яширин уюшмасига кирувчиларнинг бир гуруҳи қамоққа олинди. Улар Судан ва Сомали чегараларидан яширин ўтиб олиб, очликдан силлалари қуриган деҳқонлардан арзимаган пулга 7—10 ёшли болаларни сотиб оладилар. Сўнг болаларни кемаларда Мальдив оролларида жойлашган яширин йиғув бўлимларига элтадилар. Бу ерда болаларни 3—4 ой ушлайдилар. Карантин, даволаш ишлари олиб борилади, улар ҳисоблашга ва чет тили (асосан инглиз)га ўргатилади. Шундан кейин болаларни АҚШ, Жанубий Африка ва Араб Амирликларининг бойларига уй хизматкорлигида ишлаш учун сотадилар.

Деҳли шаҳрининг халқаро аэропортида Абу Дабига бораётган йўловчи ушланган. Сабаби, у Сеулда 7 га кирган 5 нафар болани ўзи билан бирга олиб кетаётганда ҳужжатлари шубҳали туюлган. Аниқланишича, болалар сотиб олиниб, Аравия ярим оролларига чавандоз бўлиш учун жўнатилаётган эканлар. Гап шундаки, у ерда оммавий бўлиб қолган туя чопқирларида чавандоз 6—8 ёшли (чавандознинг оғирлиги қанча кам бўлса туя шунча тез чопади) бўлган кичкинтойлар бўлади. Бундай чопарларда бахтсиз ҳодисалар тез-тез юз бериши сабабли маҳаллий халқ бундай касбга ўз болаларини ўргатишга розилик бермайдилар.

Яқинда Италия сенати телевидение кўрсатувига оид қоидани бекор қилди. Шунга кўра соат 22.30 гача бериладиган «Фақат катталар учун» шубҳали фильмлар кўрсатув вақти ҳам ўзгарди. Энди италиялик кичкинтойлар телеэкран орқали кундузи юз бераётган beномус ва босқинчиликлар олдида янада кўпроқ ҳимоясиз бўлиб қолдилар.

«Киднеппинг» — бола ўғирлиги. Бу инглиз атамаси 1932 йили пайдо бўлган. Ўшанда америкалик учувчининг 1,5 ёшли ўғли Бобби Лингбергнинг фожиали тақдири ҳақида бутун дунё билган. Болани ўғирлашган, уни қайтариб олиш учун жуда катта маблағ талаб қилишган. Ота-оналари пулни тўлашга улгурмаганлар, натижада бола ўлдирилган.

Ўшандан бери орадан ярим асрдан кўпроқ вақт ўтди, аммо ҳозир ҳам юқоридагига ўхшаш воқеалар афсуски, кам учраётгани йўқ.

Киднеппинг муаммоси Қўшма Штатларда тобора жиддий бўлиб қолмоқда. «Вортекс» фирмаси сигарет қутичасидан катта бўлмаган сигнал тарқатувчи мосламасини барпо этди. Уни камар билан боланинг баданига бириктириб қўйиш мумкин. Ҳар 12 секундда қўлланма импульс сигналларини тарқатади. Сигнал ота-онанинг уйида қабул қилинади. Агар бола уйдан 30 метрдан ошиқ масофага кетиб қолса, дарҳол огоҳлантирувчи сигнал берилади. Агар бола қўлланмани ўзидан ечмоқчи бўлса ҳам шундай сигнал берилади. Хуллас, боланинг ўзи ҳам хавф-хатар ҳақида «хавфли» тугмачасини босиш йўли билан сигнал берса бўлади.

Америка ёшлари ўртасида жиноятчилик ва гиёҳвандлик авж олаётганлиги сабабли кўплаб шаҳарлар муниципалитетлари ўсмиринлар учун «комендантлик соати» жорий қилишган. Чунончи, Питтсфилда кеч роппа-роса тўққизда сирена овозлари янграйди. Бу билан 16 ёшгача бўлган кишиларнинг ихтиёрида уйларига қайтиш учун 15 дақиқа борлиги, йўқса, полициячилар қўлига тушишлари хавфи борлиги ҳақида огоҳлантирилади. Лос-Анжелесда соат 22 дан кейин 18 ёшга етмаган шахслар катта ёшли одамлар кузатувисиз кўчалар ва жамоат жойларида юришлари тақиқланган. Шунга ўхшаш қоидалар Детройт, Филадельфия ва Чикаго шаҳарларида қўлланилади деб «Интернейшнл геральд трибюн» рўзномаси маълумот беради.

Парагвай Президенти А. Родригес мамлакатда тобора авж олаётган болалар савдосини қатъий қоралади. Кунига бу ерда чет давлатга 5 тадан 10 тагача кичкинтойлар сотилади. Давлат бошлиғи «яширин бизнес» гуруҳлари орасида Шимолий Америка давлатларида яшовчилар бор, деб таъкидлайди. Эквадорда болалар ўғирлаш ва яширин равишда мамлакатдан олиб чиқиб кетиш билан шуғулланувчи босқинчи гуруҳларнинг беш аъзоси қамоққа олинди.

Парижда ижтимоий масалалар ва бандлик бўйича вазирлик қошида болаларга босқинчилик қилувчиларнинг қурбонлари учун «Жазма телефон» жорий қилишга қарор қилинди. Унда куну тун болалар учун оғир дақиқаларда ёрдам берувчи тажрибали мутахассислар навбатчилик қиладилар.

Швецияда болаларни уриб-қийнаган ота-оналарга катта жарима солинади. Агар бундай ҳаракатлар қайта содир этилса, 3 ойгача қамоқ жазоси берилиши мумкин.

Ҳуқуқшунос Абдужалил ҲАСАНОВ тайёрлаган.

Кичкинтойлар сўзлаганда

КАСАЛМИДИНГ

Бир бола иккинчисига деди:

— Мен Самарқандда туғилганман.

— Мен касалхонада, — деди иккинчиси.

— Нима касалмидинг...

МЕҲМОННИ КУЗАТАЁТГАНДА

Меҳмонлар хайрлашиб кетаётганларида онаси ўғлига деди:

— Ўғлим, меҳмонлар кетишаяпти, нима дейиш керак?

— Худога шукур дейиш керак.

ЎЗИМИЗНИКИНИ ОЛИБ ЧИҚА ҚОЛ

Ҳовлида ишлаётган ота ўғлидан сўради:

— Ўғлим, Ашурмат аканикига чиқиб кетмонингизни бериб турар экансиз дегин.

Ўғил қўшниникидан қайтиб келди ва деди:

— Бермади хасис.

— Қўй хафа бўлма, бор ўзимизникини олиб чиқа қол...

НЕГА ТОЙЧОҒИМ ДЕЙСИЗ?

Ўғил: Ойи сиз отмисиз?
Ойиси: Йўқ, болам.
Ўғил: Нега унда мени тойчоғим дейсиз!

ҚАЛАМДА ЁЗИБ ТУРИНГ

Бир киши «Тез ёрдам»га қўнғироқ қилиб деди:

— Менинг 5 яшар ўғлим авторучка ютиб юборди.

—Кутиб туринг, тезда боришади.

— Унгача нима қилишим керак?

— Қаламда ёзиб туринг...

Ботир МУҲАММАДХЎЖАЕВ.

Кекса юрак мавжлари

Топмадим

Бу кўнгил оромига малҳаму жон топмадим,
Кўнгилга таскин бериб сўзлашга бир он топмадим.
Қалбимга солган эди, чин муҳаббатни бор гап
Ҳибсда дард эшитар, ҳеч тоза қон топмадим.
Дилда қолди бу алам, бир умурга фарёди
У каби дил ошно гўзал бир тан топмадим.
Уйқум беҳаловат, сурати айлар суҳбат.
Қўлларидан ейишга мазали нон топмадим.
Эркалаб бошим силар, овутар кўнглим олиб,
Бу каби ақли расо, сўзда ҳеч кон топмадим.
Майли тақдир экан, қолди юракда бир умр
Очиқ гап, эй Темур, Ширин бир сон топмадим
Бу ҳаётда тоқ ўтай, васфин дилимга жо айлаб,
Бу кўнгил оромига малҳаму шон топмадим.

Куйласам

Тоза кўнгул, чин муҳаббат, боғида сайр айласам,
Шаббодай тонг бағрида мен шоду хуррам бир куйласам.

Шу ният оғушида, дўстлар билан сирлашиб
Юрак дардим сизга очиб мен сўзласам.

Ем-хашакдан қонтарилган отдай ўтди умр кишнаб
Кенг даламни энди қўмсар, дилим шодон бир яйрасам.
Шу эди орзу тилагим, эрсам яшаш соф ҳавода.
Кўнглимда бор армонларим дўст-ёр топиб бир бўзласам.
Энди бу сиртмоқни узиб, йўл очай мен ҳақ йўлига
Тақдиримнинг лаънатини, шу сиртмоққа бир бойласам.
Бу гўзал гулшан ичра, бормиди шунча азоб.
Мен овозимни мос қилиб танбур куйига созласам.
Кимда ким етса муродга бардам бўлсин тутиб ўзни
Яхши ният қалб тўрида — кўриб Темур шод куйласин.
Тоза кўнгил, чин муҳаббат боғида сайр айласам
Шаббодай тонг бағрида мен шоду хуррам бир яйрасам.

Темур КАРИМ.

Бу—қизиқ

ЧАҚАЛОҚЛАР ШАРАФИГА

ШВЕЙЦАРИЯНИНГ Деникон шаҳар ҳокимияти биноси олдида байроқ ўрнатилган учта баланд ёғоч қад кўтариб турибди. Агарда ўнгдаги байроқ кўтарилса шаҳарда ўғил бола дунёга келганлигидан дарак беради. Ўртадаги байроқнинг кўтарилиши билан шаҳар аҳолиси бир қизалоққа кўпайганлигидан хабар топади. Чап томондаги байроқ эса бирмунча кам кўтарилади, чунки унинг вазифаси эгизаклар туғилганлигидан огоҳ қилиш. Лайлак рамзи туширилган бу хабарчилар янги туғилган чақалоқларни уч кун шарафлаб ҳилпирайди.

АНТИҚА СЎРАШИШ

ОНА заминимизда яшовчи халқларнинг неча минг хил урф-одатлари амал қилади! Масалан, ҳол-аҳвол сўрашишни олайлик. Кимларнингдир талаффузларида қўл олиша туриб ёки қўлларини кўксиларига қўйган ҳолда: «Ассалому алайкум!», «Хайрли кун!», «Аҳволларингиз қандай?» каби иборалар қўлланилади. Африкада яшовчи чорвадор халқ вакиллари ўзаро учрашиб қолганларида: «Подангиз қандан яшаяпти?» — деб, ҳол-аҳвол сўрашишар экан.

Ҳабашистоннинг ғарбида истиқомат қилувчи бурун халқида ҳанузгача: аёл турмуш ўртоғига исмини айтиб мурожаат эта олмаслиги қоидасига амал қилинади. Бунинг устига у эрининг исми билан боғлиқ сўз ва ибораларни айтиши тақиқланади. Айтайлик, унинг ота-онаси «томчи» маъносини англатувчи Лорстхоли деб атаган бўлса, хотини гапирганда «ёмғир томчиси» иборасини айта олмайди, бунинг ўрнига масалан, «шабнам донаси» ёки «ёмғир ёшлари» дейиши мумкин.

ҒАЛАТИ САЙР

БУНДАЙ томошани Ғарбий Олмониянинг Унтерэмминген аҳоли турар жойида кўриш мумкин. У ерда Қуёш системасининг 850 миллион маротаба кичрайтирилган нусхаси бунёд этилган. Бизнинг ёритгичимиз диаметри 163 сантиметрлик мис шар сифатида ифодаланган. Ундан 69 метр олисликда Меркурий нусхаси жойлашган. Зуҳро сайёрасига қадар — 126 метр, Ергача эса 176 метр. Бизнинг сайёрамиз диаметри 15 миллиметрлик шар шаклида кўринади. Плутон сайёрасига келсак, унга қадар 7 километр масофа босиш зарур.

Фозилжон ОРИПОВ тайёрлаган.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Дам олиш оқшомида — Дам олиш оқшомида

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба
3 ИЮНЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Мерос». Телефильм.
8.30 Такрорий фильмлар экрани. «Икки соҳил». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
9.40 «Изтироба солме муҳаббат». Адабий-мусиқий кўрсатув.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун концерт.
18.55 «Бу сирли олам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Мусаввир». Телефильм.
20.00 «Маорифимиз муаммолари».
20.30 Москва. «Время».
21.15 Ўзбекистон бастакорлари-нинг V пленуми олдидан.
22.00 «Ахборот».
22.20 Сиёсий мулоқотлар. «ИМКОНИЯТ ЧЕГАРАСИДА». Кўрсатувда Ўзбекистон Жумҳуриятининг Президенти И. А. Каримов иштирок этади.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.00 «Фан—одил судлов хизматида». Тошкент Суд-экспертиза институтининг иш фаолиятидан (рус тилида).

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Туркманистон».
21.35 «Антеннадан Шарққа қарагилган».
22.30 Туркманистон ойнаи жаҳонида биринчи марта. «Махфий элчи». Бадиий фильм. 1-серия.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
8.50 «Мушук билан кучукдек». Мультфильм.
9.10 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Душманни ажрата бил» (Туркия).
9.15 Футбол шарҳи.
9.45 «Эртага яхши кун бўлади». Зоолог Е. Крутовская ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
10.20 «Кичик эҳтирослар». Телевизион бадиий фильм («Латвиас кинно», «Алко» студияси).
11.30 ТСН.
11.45 «Россия тароналари» телерадио танловининг совриндори «Реликт» вокал трноси ижро этади.
12.00 Останкино концерт студиясида ёзувчи А. Прохонов билан учрашув.
13.30 «Чашмалар».
14.00 «Уч банан». Мультфильм.
14.15 «Қизиқувчилар олами».
14.30 ТСН.
14.45 «Тергова киришилсин». Телевизион бадиий фильм. 1-фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия).
16.00 Болалар соати (немис тили дарси билан).
17.00 «Сиз яратган боғ».
17.30 «Бозор қонунларига биноан...».
18.00 ТСН.
18.15 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
18.30 Футбол шарҳи.
19.00 МТ экранида биринчи марта. «Акция». Бадиий фильм («Мосфильм»).
20.30 «Время».
21.15 «Давлат — бу мен». Телевизион спектакль премьераси. Муаллиф — М. Гашпар (Венгрия телевиденеси).
22.45 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.
23.00 «Мусиқий башорат».
23.45 «Атас». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.15 Мультфильм. 9.00 «Соядан қандай қутилиш мумкин?». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Олмаота). 9.50 «Крилов масаллари ва ҳазил қўшиқлари». А. Покровский ижро этади. Фильм-концерт. 10.55 П. И. Чайковский. Фортепьяно ва оркестр учун 1-концерт. Б. Березовский ва СССР Давлат Катта симфоник оркестри ижро этади. Дирижёр — М. Плетнёв.

* * *

13.30 «Губерня ҳаётидан баъзи бир воқеалар». Телевизион бадиий фильм («Экран»). 15.00 «Планета». Халқаро программа.

* * *

16.45 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. СССР — Япония терма командалари. Ленинграддан кўрсатилади.

* * *

19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.15 «Спринт». 21.30 «Кинонигоҳ». Чет эл кинохужжатчиларни таништирилади.

* * *

23.30 «Вертикаль». «Пушкин. Сўнгги саҳна». Телевизион ҳужжатли фильм. А. С. Пушкин ҳаётининг сўнгги йиллари ҳақида.

Сешанба
4 ИЮНЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Ортиқ Отажонов куйлайди». Фильм-концерт.
8.35 Такрорий фильмлар экрани. «Дельфин иидоси». Бадиий фильм («Мосфильм»).
10.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».
10.50 «Қрим мавсуми». Телефильм.
11.20 «Деҳқон ва замин».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Терговни бўғирсоқлар олиб боради». Мультфильм.
18.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
19.00 «Ҳокимият Шўроларда».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Мулоқаза». Адабий кўрсатув.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Эмнкахоним рақсга тушади».
22.00 «Ахборот».
22.20 «Спортлото».
22.25 «Хотира». Абдулла Қодирий таваллудига бағишланган адабий кеча.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Миришкорлар».
19.30 «Ҳар бир уй учун».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Шаҳримиз муаммолари».

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Туркманистон».
21.35 Дуторда А. Точмамедов чалади.
22.05 Туркманистон ойнаи жаҳонида биринчи марта. «Махфий элчи». Бадиий фильм. 2-серия.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 Долзарб репортаж.
8.50 «Маданият боғи». Ҳужжатли фильм премьераси. Совет гракларн ҳақида («Қозоқфильм»).
9.10 «Бир умрлик эр». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
10.30 Болалар соати (немис тили дарси билан).
11.30 ТСН.
11.45 «Давлат — бу мен». Телевизион спектакль.
13.15 «Шарқий Сибирь». Киножурнал.
13.30 «Истеъдодлар ва мухлислар».
14.30 ТСН.
14.45 «Терговга киришилсин». Телевизион бадиий фильм. 1-фильм. 2-серия.
15.50 К. Хачатурян. 3-симфония. СССР Давлат телерадиосининг Г. Проваторов раҳбарлигидаги Катта симфоник оркестри чалади.
16.15 «Қизиқувчилар олами».
16.30 «Чемпионлар билан биргаликда».
16.45 «Болалар мусиқий клуби».
17.30 «Чернобиль: муҳандислик, шифокорлик, ижтимоий муаммолар».
18.00 ТСН.
18.15 «Чойнакдаги шер боласи». Мультфильм.
18.30 «1991 йил қўшиқлари».
19.30 «Ким аслида ким?». РСФСР Президентлигига номзодларни таништирамиз.
20.30 «Время».
21.15 МТ экранида биринчи марта. «Кечир». Бадиий фильм («Мосфильм»).
22.35 ССР Давлат академик Большой театрида америкалик хонанда Б. Хендрикс концерти.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.15 Болалар учун фильм. 9.30 Мультфильм. 9.45 А. С. Пушкин. «Тапионхоним». СССР халқ артисти Д. Журавлёв ўқийди. Фильм-концерт. 11.00 Ритмик гимнастика.

* * *

13.30 «Омад кулиб боққан айёллар». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
14.45 «Сизга ветеранлар...». «Солдат ёдномалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 4-фильм.

* * *

18.30 Ритмик гимнастика. 19.00 «Табаррук қудуқдан сув олиб». Телеочерк премьераси. 19.30 «Байрамали». Ҳужжатли фильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.15 Успенский номли мусиқа мактаби ўқувчилари ижро этади.
22.30 «Дилдаги гаплар».

Чоршанба
5 ИЮНЬ

ЖАҲОН АТРОФ-МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ КУНИ

● ЎзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Ҳамкорлик самараси». «Тушов кесиш». Телефильмлар.
8.50 «Юрак амри». Бадиий фильм («Тожикфильм»).
10.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Фақат қизлар учун».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чумчуқвой». Мультфильм.
18.20 «Касаба уюшмалари ҳаётидан».
18.50 «Экология»? Телеальманах.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Созимиз — овозимиз». Улмас Расулов, Мавлуда Самандарова.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Тилга эътибор».
22.00 «Ахборот».
22.20 «Адолат». Ҳуқуқий-публицистик видеоканал.
23.30 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Кимсан, чавандоз!». Бадиий фильм («Қозоқфильм»).
00.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Фазога йўл». Телефильм.
19.15 «Манфаатларимиз йўлида».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Гитара оҳанглари».

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Ҳаёти даҳот». Телейнома.
22.15 «Хотирот». Ғозн Ниёз.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 Ишчан чопар.
8.45 Лапарлар байрами. Кемеровошаҳридан кўрсатилади.
9.15 «Бир умрлик эр». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
10.30 «Чемпионлар билан биргаликда».
10.45 «Болалар мусиқий клуби».
11.30 ТСН.
11.45 ССР Иттифоқи Давлат академик Большой театрида америкалик хонанда Б. Хендрикс концерти.
13.15 «Гулханда тўртиб олинганлар». Телевизион ҳужжатли фильм.
13.45 «Циркни ҳамма севади». Свердловскдан кўрсатилади.
14.30 ТСН.
14.45 «Терговга киришилсин». Телевизион бадиий фильм. 2-фильм. 1-серия.
15.50 «Мусиқий хазина».
16.20 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
17.20 «...16 ёшгача ва ундан каттароқлар».
18.00 ТСН.
18.15 «...16 ёшгача ва ундан каттароқлар» кўрсатувининг давоми.
19.05 «Русское трио» ижро этади.
19.20 «Қирдаги отишма». Телевизион бадиий фильм премьераси («Қирғизфильм»).
20.30 «Время».
21.15 «Кинопанорама».
22.50 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.
23.05 «Мусиқа ва мода».

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 Болалар учун фильм. 8.55 Мультфильмлар. 9.30 «Сизга ветеранлар...». «Объектив». Собиқ ҳарбий суратчилар А. Устинов ва М. Савинлар билан учрашув. 10.05 «Ташмаланган Россия». Ҳужжатли фильм премьераси (Свердловск киностудияси). 10.25 Хор куйларидан концерт. Ванкувер ва Москва камер хорлари куйлайди.

* * *

13.30 «Омад кулиб боққан айёллар». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 14.45 «Миклухо-Маклай кўчасида». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).

* * *

18.30 «Алёшанинг эртаклари». Мультфильм. 18.45 Коллаж. 18.50 «Кумуш торлар». Мусиқий кўрсатув. 19.15 «Кўкна вулқон тизмалари». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 «Доктор Гелиос». Ҳужжатли фильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 Футбол. СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак» (Москва). «Динамо» Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Удал тоғларида». Ҳужжатли фильм.

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

22.45 «Пульс». 22.55 Эстрада концерти.

23.55 «Ошиқ балиқчи». Телевизион бадиий фильм («Қозоқфильм»).

Пайшанба
6 ИЮНЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Серқуёш ўлкада». Телефильм.
8.45 «Сирли ворис». Бадиий фильм («Мосфильм»). 1-серия.
9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
10.05 «Ўзбекистон саноати».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қисса эртакчининг рубояилари». Мультфильм.
18.20 «Алифбо сабоқлари». II босқич.
19.00 «Фан ва деҳқончилик».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Иқтисодимиз муаммолари».
20.30 Москва. «Время».
21.15 Ўзбек классик куй ва қўшиқлари.
22.00 «Ахборот».
22.20 «Ўзбекистон бастакорлари». Жумҳурият халқ артисти Икром Акбаров.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Анҳор бўйида». Мультфильм.
19.15 «Мурғак тафаккури».
19.30 «Водийларни яёв кезганда...». Ҳамид Олимжон.

БИШКЕК КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Назар» (эълонлар, реклама).
21.20 «Улуу жибек жолунда». Бишкек отчопаридан репортаж.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.30 ИИВ маълумотларига кўра...
8.50 «Несудимовнинг хатти-ҳаракатлари». Ҳужжатли фильм премьераси. БАМдаги қурилиш сифати инспектори В. Несудимов ҳақида («ЦСДФ»).
9.00 «Акция». Бадиий фильм.
10.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
11.30 ТСН.
11.45 «Селенит». Телевизион ҳужжатли фильм.
11.55 «Рок-сабоқ».
12.55 «Кинопанорама».
14.30 ТСН.
14.45 «Терговга киришилсин». Телевизион бадиий фильм. 2-фильм. 2-серия.
16.00 «Агар сиз...».
16.45 «Сизга ветеранлар...». «Унгер шаҳрига дафн этишган». Ҳужжатли фильм.
17.30 ТСН.
17.45 «Москва — Сеул» телекўприги.
18.55 «Янги эртак». Мультфильм.
19.30 «Ким аслида ким?». РСФСР Президентлигига номзодларни таништирамиз.
20.30 «Время».
21.15 ИИВ маълумотларига кўра...
21.30 МТ экранида биринчи марта. «Қимматга тушган ҳузурҳаловат». Бадиий фильм («Мосфильм»).
22.55 «Китобхона».

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 Болалар учун фильм. 8.55 Мультфильмлар. 9.20 «Сизга ветеранлар...». «Уруш йилларининг қўшиқлари». Е. Нестеренко куйлайди. 10.15 А. С. Пушкин. «Бўрон». Телеспектакль.

* * *

13.30 «Омад кулиб боққан айёллар». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 14.45 «Йил фасллари». Июнь.

* * *

18.30 «Гитарачи Ж. Жюмез — бизнинг меҳмонимиз». 18.50 Шеърият лаҳзалари. 19.00 «Данчик». Ҳужжатли фильм. 19.30 «Келгинди». Ҳужжатли фильм. 19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 Футбол. СССР чемпионати. МАСК — «Торпедо». В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Кунгурлик мусаввир». Ҳужжатли фильм.

Жума
7 ИЮНЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Соғлом бўлай десангиз».
8.10 «Сухуми». Телефильм.
8.40 «Сирли ворис». Бадиий фильм. 2-серия.
9.45 «Афғон рубоби оҳанглари». Фильм-концерт.
10.15 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм.
18.30 Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
18.40 «Пилла — бойлигимиз».
19.10 «Шеърият дафтаридан». Абдулҳамид Азим, Эшқобил Шукур.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Ҳалимжон Жўраев концерти. В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройидан ёзиб олинган.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Маърифатнома».
22.00 «Ахборот».
22.20 «Деҳқонларнинг долзарб вазифалари».
22.40 «Тоҳир ва Зуҳра». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Эстрада концерти.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Чорак асрдан сўнг». Тошкент энциклопедиянинг 25 йиллигига бағишланган телеочерк (такрор.).

АШХОБОД КЎРСАТАДИ:
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Туркманистон».
21.35 «Оталар васияти».
21.45 П. Сарнев номли халқ чолғу оркестри чалади.
22.30 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Акс садо». Телевизион бадиий фильм.

● МТ I

6.00 «Тонг».
8.35 «Байкал қирғоқлари». Телевизион ҳужжатли фильм. Кедровая кишлогининг аҳолиси ҳақида.
9.25 «Сайроқи қуш кимникига учиб кирди». Телевизион бадиий фильм.
11.00 «Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак». Мультфильм.
11.30 ТСН.
11.45 «Китобхона».
12.15 «Ҳазил сизни...».
13.20 Ҳужжатли фильм.
13.30 Джаз портретлари.
14.30 ТСН.
14.45 «Сизга ветеранлар...». «Голлибдар» кўрсатуви саҳифалари.
16.00 Эртаклар ва сурғаштлар оламида. «Миттн паҳлавон» («Туркманфильм»).
17.30 Шеърият лаҳзалари.
17.35 «Опера ўйнаймиз».
18.00 ТСН.
18.15 «Белорус қўшиқлари театри». Давлат эстрада театрида Я. Поплавская ва А. Тихонович концерти.
19.20 «Зардўзлик». Телевизион ҳужжатли фильм. Пермь бадиий галереясида XVII—XVIII асрлардаги зардўзлик коллекциялари ҳақида.
19.30 «Ким аслида ким?». РСФСР Президентлигига номзодларни таништирамиз.
20.30 «Время».
21.15 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони», «Музобоз», «Дело», «Шоу-биржа», «Эльдорадо», «Эм-ти-ви».
00.15 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.20 Болалар учун фильм. 9.00 «Земляника мамлакатининг сири». Мультфильм. 9.20 «Сизга ветеранлар...». «Сиз мени оддийгина ДОТ деб атагингиз мумкин». Америка легионининг духовой оркестри Москвада.
10.05 «Севги донраси». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Новосибирск). 10.35 «Жонли сайёра». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм. 1-серия — «Оламнинг яратилиши» (Буюк Британия).
13.30 «Омад кулиб боққан айёллар». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 4 ва 5-сериялар.

* * *

18.55 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 19.55 «Йиловдаги йилқилар». Ҳужжатли фильм. 20.10 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.25 Коллаж. 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 Спорт ҳамма учун.

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.30 «Бу оқшомда». 23.00 «Пульс». 23.10 «Бу оқшомда» кўрсатувининг давоми.

* * *

00.40 «Икки жуфт ва ёлғизлик». Телевизион бадиий фильм («Таллинфильм»).

Шанба
8 ИЮНЬ

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».
9.00 «Егорка». Бадиий фильм (Ялта киностудияси).
10.10 «Ҳужжатли экран». Кинокўрсатув.
10.55 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Беллашув».
11.40 «Алифбо сабоқлари». I босқич (такрор.).
12.15 «Чорраҳа».
12.45 «Келажагимиз—мактабда».
13.20 «Мерос». Улуғ мутафаккир Исмоил Гаспирали.
Тижорат кўрсатувлари
13.50 «Юксалиш йўлидан».
14.00 Сурхондарё вилояти, Ангор ноҳияси Куйбишев номли жамоа хўжалигининг маданий ҳаёти ҳақида.
14.35 Наманган сут комбинатининг иш тажрибаси.
15.05 «Бухоро қоракўли: тажриба ва муаммолар».

* * *

18.00 «Аждаҳо ғори». Мультфильм.
18.10 Мактаб ўқувчилари учун. «Тенгдошлар».
19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Султонали Маннопов ва Тавакалхон Турсуновалар концерти.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 Москва. «Время».
21.15 Ўзбекистон ССР телерадиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти.
22.00 «Ҳафтанома».
23.00 «Санъат усталари». СССР халқ артисти Шукур Бурҳоновнинг 80 йиллигига бағишланган адабий кеча.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:
9.00 «Савту калом». Улмас Жамол шеърлари асосида адабий-мусиқий кўрсатув.
9.55 Тожикистонда Ўзбекистон маданияти кунлари. Абдулла Қаҳҳор. «Тобутдан товуш». Телевизион спектакль.

* * *

18.05 Мультфильмлар.
18.30 «Набзи айём». Коммунистик ноҳия нядта тозалаш заводи.
19.00 «Новости».
19.15 «Ханда, ханда, ханда». Матчо ноҳиясидаги «Табассум» студияси қатнашчиларининг чиқишлари.
20.00 «Ахбор».
20.20 «Арчамайдон». Киноласва.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Ганжи паришон». Мусиқий кўрсатув.
22.45 «Жоду қилинган илонлар водийси». Бадиий фильм.

● МТ I

6.00 Кам сонли халқлар фольклор жамоаларининг концерти.
6.20 «Топилмалар бюроси». Мультфильм.
7.00 Ритмик гимнастика.
7.30 Тонгги дам олиш программаси.
8.00 «Сиз яратган боғ».
8.30 «Шаҳарлар».
8.45 «Ҳисоб бошланади». Тадбиркорлик ва бизнес.
9.15 Режиссёр Г. Натансон фильмлари. «Валентин ва Валентина» («Мосфильм»).
10.45 «Тонг юлдузи».
11.30 «Мангулика айланган хаёллар».
12.15 В. Писарев рақсга тушади.
13.15 «Москва—Лондон» телекўприги.
14.30 ТСН.
14.45 «Бурда моден» таклиф этадилар...
15.15 «Ким аслида ким?». РСФСР Президентлигига номзодларни таништирамиз.
16.20 «Ҳедж». Телевизион ҳужжатли фильм.
17.15 «Майя арисн». Кўп серияли мультфильм премьераси (Германия, Австрия). 2-серия.
17.40 «Халқаро панорама».
18.25 МТ экранида биринчи марта. «Туралар». Бадиий фильм («Ленфильм»).
20.30 «Время».
21.15 «Петросян» операцияси». Евгений Петросяннинг юморий портрети.
23.15 «Мулоқотлар, мулоқотлар, мулоқотлар». Мусиқий кўрсатув.

● МТ II

8.00 Эрталабки бадантарбия машқлари. 8.15 Спорт ҳамма учун. 8.30 Рус тили. 9.00 «Нижегород элегияси». 9.30 «Қувноқ айёллар». СССР халқ артисти С. Образцов раҳбарлигидаги Давлат Марказий қўғирчоқ театрининг спектакли. 10.25 «Юбилей билан қутлаймиз». Киночилар уйида М. Горький номли киностудиянинг юбилейига бағишланган таништирув-концерти. 11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. Программада: «Англамоқ учун тингламоқ керак» рукни остида кўрсатув, агар ислоҳот (Архангельск, Украина, Киргизия) тайёрланган мавзуларда. «Туралар» (Тарту дорилфунунининг профессори Ю. Лотман сўзи) мавзуларда. Эстония, Латвия, Белоруссия, Арманистон, Украина, Ўзбекистон ва бошқа телевидение студиялари томонидан суратга олган лавҳалардан иборат.
16.00 «Биз яшайтган олам». Режиссёр Ю. Ледин фильмлари. «Юз дафъа...». 16.55 Коллаж.
17.00 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.
19.00 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 20.00 «Гуллар билан олинган автопортрет». Ҳужжатли фильм. 21.15 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 «Баҳорнинг бир куни». С. Тулкиновнинг дилрабо қўшиқлари.
21.45 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.
23.45 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади. 00.45 Сув полоси. СССР чемпионати. Суперфинал. ХДФ МСК — «Динамо» (Москва). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг сув ҳавзасидан кўрсатилади.

Якшанба
9 ИЮНЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Ҳафтанома» (такрор.).
9.00 «Капитан Врунгелнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.20 «Иқбол». Жиззах вилояти Арнасой ноҳияси қизлари баҳсии.
12.00 Араб тили.
12.30 Хайриддин Султонов. «Чангак». Видеофильм.
13.35 Инглиз тили. 3-машғулот.
14.05 «Қадрият» (такрор.).
14.25 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Рангинкамон».
15.05 «Отахонлар». Ҳужжатли фильм.
15.25 Фарғона вилояти, Бувайда ноҳиясидаги «Табассум» ҳамда «Ойбулоқ» ансамблларининг концерти.

* * *

18.00 Болалар учун. «Уйнаймиз-у ўйлаймиз».
18.50 «Мультипанорама».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Замондош билан учрашув». Кинокўрсатув.
20.30 Москва. «Время».
21.15 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
22.00 «Ахборот».
22.20 Экранда — кинокомедия. «Кавказ асираси» («Мосфильм»).
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ:
9.05 «Фантадром-3». «Енгин». Мультфильмлар.
9.15 Қирғизча сўзлашишни ўрганамиз.
9.45 «Оспуруми».
10.45 Болалар учун фильм. «Тераак неча йил яшайди». Бадиий фильм (рус тилида).

* * *

18.05 «Бир баҳоси билан содир бўлган воқеа». Мультфильм.
18.15 «Сибнаги». Мусиқий телевизион концерти.
19.00 «Ола-тоо».
19.30 «Қирғиз искусствосунун адамдари». Жумҳурият халқ артисти Г. Дулатова.
20.30 Москва. «Время».
21.15 Қирғиз киносининг 50 йиллигига. «Қирғизфильм» студияси фильмларининг ретроспектив намойиши. «Қишлоқча романс».

● МТ I

6.00 «Ярим тун ва яна тонг». Ҳужжатли фильм. Кўпирчоқ ҳаёти ҳақида. Е. Бердандинова ҳақида.
6.30 «Тонг юлдузи».
7.30 ТСН.
7.45 Ритмик гимнастика.
8.15 «Спортлото» тиражи.
8.30 «Эрта саҳарлаб».
9.30 «Ватан хизматида».
10.30 Тонгги дам олиш программаси.
11.00 «Сайёҳатчилар клуби».
12.00 «Здоровье».
12.30 Янги явлиб танлайдир... «Юнион сирдан...».
13.30 ТСН.
14.40 «Халқ ижодиёти» видеоальманахи.
16.40 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Товуқ ва тимсоҳ» (Жанубий Африка).
16.45 «Кишлоқ янгиликлари».
17.15 «Уолт Дисней таништиради...».
Якшанба кинозали
18.30 «Парвона». Мультфильм премьераси.
19.35 МТ экранида биринчи марта. «Жонимни ол, худойим...». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
20.30 «Время».
21.15 «Нима! Қаерда? Қачон?».
22.15 «Хронограф».
22.45 Давлат Марказий концерт залида «Анис» акционерлар жамиятини таништирув концерти.

● МТ II

8.00 Зарядкага сафланинг! 8.20 «Лабиринт». Мультфильм. 8.40 «Дарёни менга беринг». «Она-замин ташвишидан туркумидан ҳужжатли фильм. 9.00 «Замин жозибаси». Мусиқий кўрсатув.
9.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.
11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. Бошқирдистон телевидениеси таништиради. Халқаро музейлар кунига. Белоруссия, Бошқирдистон, Тожикистон, Арманистон, Қирғизистон, Латвия телевиденияси томонидан тайёрланган намойишлар. 13.30 Бизнинг мультфильм. 14.00 Мультфильм. 14.40 «Мен ўзни қандай ўтказдим!». 15.10 Телекўприк: СССР—АҚШ. Объединения кесиш низоъ учун гап борди ва тинчлик. 16.00 «Киришга рухсат этинг». «Вақт дельтаси» (гибиддия) хабар кўнгил қаршиларида (Олмаота).
16.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.
18.15 Муаллифлик телевиденияси. 19.15 Ҳужжатли фильм. 19.30 Хайрли тун, кичкинтойлар! 19.45 Муаллифлик телевиденияси (давоми). 20.30 «Время» (сурдо таржимаси билан). 21.15 Катталар учун мультфильмлар.

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

21.30 «5+1». Томоша ўйинлари. 22.15 «Олқишлар». 22.55 «Кинонигоҳ». Чет эл кинохужжатчиларни таништирилади.

* * *

00.40 Теннис. Франциянинг очиқ чемпионати. Франциядан кўрсатилади.

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар Қўмитаси.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.
ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-20-70; 32-53-70; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

85.207 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма 5209. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.
Босмага бериш вақти 11.00. Босмага берилди 11.00